

Minister Zdrowia

NKK1.0912.4.2025.8

Warszawa, 08 sierpnia 2025

Pan
prof. dr hab. n. med. Tomasz Szczepański
Rektor
Śląskiego Uniwersytetu Medycznego
w Katowicach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE¹

Jednostka kontrolowana: Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach,
ul. Poniatowskiego 15, 40-055 Katowice, dalej również jako: „Uczelnia”, „Uniwersytet”
lub „SUM”.

Jednostka kontrolująca/departament: Ministerstwo Zdrowia, Departament Nadzoru
i Kontroli, ul. Miodowa 15, 00-952 Warszawa.

Kontrolę przeprowadziły:

- Marta Skrzecz – główny specjalista w Wydziale Kontroli 1, w Departamencie Nadzoru i Kontroli Ministerstwa Zdrowia, działająca na podstawie upoważnienia nr 109/2025 ważnego od 13 maja do 30 czerwca 2025 r. – kierownik zespołu kontrolnego,
- Aleksandra Pawłowska – radca w Wydziale Kontroli 1, w Departamencie Nadzoru i Kontroli Ministerstwa Zdrowia, działająca na podstawie upoważnienia nr 110/2025 ważnego od 13 maja do 30 czerwca 2025 r.

Temat kontroli: zgodność wybranych aspektów gospodarki finansowej Uczelni z przepisami prawa, a także prawidłowość wydatkowania środków z dotacji, o których mowa w art. 365 pkt 3 i 6 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce².

Okres objęty kontrolą: 1 stycznia 2023 r. – 31 grudnia 2024 r.

Czynności kontrolne przeprowadzono w okresie od 13 maja do 30 czerwca 2025 r., w trybie zwykłym, na podstawie art. 427 ust. 1 ustawy pswin oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej³.

Celem kontroli było dokonanie oceny zgodności wybranych aspektów gospodarki finansowej z przepisami prawa, a także prawidłowości wydatkowania środków z dotacji, o których mowa w art. 365 pkt 3 i 6 ustawy pswin.

¹ Dalej również jako: „Dokument”.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 85, z późn. zm., dalej jako: „ustawa pswin”.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 224, dalej jako: „ustawa o kontroli”.

I. Ocena ogólna kontrolowanej działalności.

Ogólna ocena kontrolowanej działalności Uczelni wynika z poniższych ocen cząstkowych poszczególnych obszarów podlegających badaniu.

Stan organizacyjno-prawny oceniono **pozytywnie**. W badanym okresie Uczelnia działała w oparciu o prawidłowo uchwalony Statut, stanowiący załącznik do Uchwały Nr 31/2019 Senatu ŚUM z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie uchwalenia Statutu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, z późniejszymi zmianami⁴, dalej jako: „*Statut*”, i właściwie przyjęty Regulamin organizacyjny na mocy Zarządzenia Nr 150/2019 Rektora ŚUM z dnia 16 września 2019 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, z późniejszymi zmianami⁵, dalej jako: „*Regulamin organizacyjny*”. Dokumenty te zawierały elementy określone w ustawie pswin.

Niezależnie od powyższego, Statut zawierał nieaktualne zapisy odnoszące się do działania w oparciu o prowidorium planu rzeczowo-finansowego, pomimo że począwszy od roku obrotowego rozpoczynającego się 1 stycznia 2024 r. zaprzestano stosowania ww. rozwiązania.

Wybrane aspekty gospodarki finansowej oceniono **negatywnie**.

Uczelnia opracowała *Procedurę kontroli nr I/1 Tworzenie planu rzeczowo-finansowego* stanowiącą załącznik do Zasad kontroli finansowej w ŚUM ustalonych w drodze Zarządzenia Nr 11/2009 Rektora ŚUM z 13 lutego 2009 r., dalej jako: „*Procedura tworzenia planu rzeczowo-finansowego*”, w którym zostały ujęte podstawowe zasady opracowania i opiniowania planów rzeczowo-finansowych. Procedura ta była rozbieżna w zakresie osób odpowiedzialnych za realizację zadań związanych z tworzeniem planu rzeczowo-finansowego z obowiązującym w okresie objętym kontrolą Regulaminem organizacyjnym.

Obowiązujące w ŚUM w kontrolowanym okresie *Zasady (polityka) rachunkowości i uczelnianego planu kont Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach* stanowiące załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 157/2023 Rektora ŚUM z 3 listopada 2023 r.⁶, ze zmianami⁷, dalej jako: „*polityka rachunkowości*”, w części dotyczącej Uczelnianego Planu Kont były niezgodne z faktycznie stosowanym systemem ewidencji, bowiem zastosowane w Monitoringu zbiorczym kosztów za rok 2023 i 2024 nazwy kont 450, 465, 469 nie są zgodne z nazwami wynikającymi z Uczelnianego Planu Kont.

Analiza realizacji planu odbywała się w oparciu o § 64 pkt 3 Regulaminu organizacyjnego, a Uczelnia nie posiadała odrębnych zasad monitoringu realizacji planów rzeczowo-finansowych. Przedłożony w toku kontroli zbiorczy monitoring kosztów nie w pełni spełniał wymogi określone w ww. przepisie.

⁴ Uchwały Senatu ŚUM: Nr 76/2021 z 22 grudnia 2021 r., Uchwała Nr 1/2023 z 25 stycznia 2021 r., Uchwała Nr 66/2024 z 25 września 2024 r.

⁵ Zarządzenia Rektora ŚUM: Nr 56/2021 z 22 marca 2021 r., Nr 97/2021 z 21 czerwca 2021 r., Nr 179/2021 z 3 listopada 2021 r., Nr 180/2022 z 16 listopada 2022 r., Nr 5/2023 z 9 stycznia 2023 r., Nr 24/2023 z 22 lutego 2023 r., Nr 124/2023 z 1 września 2023 r., Nr 167/2023 z 5 grudnia 2023 r., Nr 87/2024 z 21 maja 2024 r., Nr 198/2024 z 25 października 2024 r.

⁶ Zarządzenie weszło w życie z dniem podpisania, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023 r.

⁷ Zarządzenie Nr 124/2024 r. Rektora ŚUM z 26 lipca 2024 r. Zarządzenie weszło w życie z dniem podpisania, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2024 r.

W 2023 r. Uczelnia, w okresie od początku roku budżetowego do momentu zaopiniowania planu rzeczowo-finansowego na 2023 r., prowadziła gospodarkę finansową na podstawie provizorium budżetowego. W obowiązujących przepisach prawa, brak jest podstaw wskazujących na możliwość tworzenia, a następnie prowadzenia gospodarki finansowej uczelni publicznej w oparciu o provizorium planu rzeczowo-finansowego. Ponadto, termin zatwierdzenia dokumentu uniemożliwił prowadzenie gospodarki finansowej Uczelni od początku roku obrotowego. Powyższe działanie nie spełniało wymogów kryterium zgodności z prawem.

Plan rzeczowo-finansowy na 2023 r. został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Uczelni na mocy stosownej uchwały z dnia 26 czerwca 2023 r. (z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023 r.), a następnie uchwalony przez Senat w dniu 28 czerwca 2023 r. (z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023 r.).

Począwszy od roku obrotowego 2024 r. Uczelnia odstąpiła od sporządzania provizorium budżetowego.

Plan rzeczowo-finansowy na 2024 r. został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Uczelni w dniu 20 listopada 2023 r. i uchwalony przez Senat w dniu 22 listopada 2023 r., tym samym umożliwiając ŚUM prowadzenie gospodarki finansowej z początkiem roku obrotowego.

Uczelnia prawidłowo sporządziła sprawozdania z wykonania planu rzeczowo-finansowego za 2023 r. i 2024 r.

Niemniej jednak analiza provizorium budżetowego na 2023 r. oraz pierwotnych planów rzeczowo-finansowych na lata 2023-2024 oraz sprawozdań z wykonania planów rzeczowo-finansowych wskazuje na znaczne niedoszacowanie wartości.

Sprawozdania finansowe za 2023 r. i 2024 r. zostały sporządzone w terminie określonym w art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁸, jak również terminowo zatwierdzone przez Radę Uczelni, zgodnie z postanowieniem art. 53 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Sprawozdania finansowe ŚUM podlegały badaniu przez firmę audytorską, prawidłowo wybraną przez Radę Uczelni.

Uczelnia, odpowiednio w 2023 r. wykazała stratę netto w kwocie (-)15.991.005,11 zł, a w 2024 r. stratę netto w kwocie (-)20.088.759,53 zł. Rada Uczelni każdorazowo wyraziła zgodę na pokrycie poniesionej straty z funduszu zasadniczego ŚUM.

Pogłębiająca się rok do roku strata finansowa stanowi istotny sygnał ostrzegawczy, wymagający wdrożenia stosownych środków zaradczych.

Obszar prawidłowość wydatkowania środków z dotacji, o których mowa w art. 365 pkt 3 i 6 ustawy pswin oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Uczelnia utworzyła Fundusz Stypendialny, dalej jako: „FS” oraz Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, dalej jako: „FWON”, zgodnie z art. 409 ust. 1 ustawy pswin.

Minister Zdrowia przyznał ŚUM środki finansowe w formie dotacji podmiotowej z przeznaczeniem na świadczenia dla studentów, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1-4 ustawy pswin oraz na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich,

⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 1495, z późn. zm., dalej jako: „ustawa o rachunkowości”.

kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej. Ww. środki finansowe zasiliły konta FS i FWON.

Uniwersytet gromadził ww. środki finansowe na odrębnych rachunkach w Banku Gospodarstwa Krajowego, dalej również jako: „BGK”.

Dotacja podmiotowa Ministra Zdrowia, o której mowa w art. 365 pkt 3 i 6 ustawy pswin, pomimo że niewykorzystana w pełnej wysokości w danym roku budżetowym, została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem. Ponoszone wydatki były gospodarne, racjonalne i służyły realizacji celu, na który została przyznana dotacja. Niewykorzystane w danym roku budżetowym środki z FS i FWON pozostały w ww. funduszach na rok następny, odpowiednio zgodnie z art. 412 ust. 2 i art. 415 ust. 2 ustawy pswin.

Ponadto, w odniesieniu do badanego obszaru ustalono, że:

- Rektor uzgodnił podział dotacji ze środków finansowych, o których mowa w art. 365 pkt 3, w porozumieniu z samorządem studenckim, zgodnie z art. 414 ust. 1 ustawy pswin.
- Regulamin przyznawania świadczeń, wprowadzony stosownymi Zarządzeniami Rektora, który został szczegółowo opisany w dalszej części dokumentu, został ustalony w porozumieniu z samorządem studenckim, zgodnie z brzmieniem art. 95 ust. 2 ustawy pswin, a jego treść spełniała wymogi, o których mowa w art. 95 ust. 1 ustawy pswin.
- Na stypendia Rektora w 2023 r. i 2024 r. Uczelnia wydatkowała dotację ponad ustawowy limit 60% środków wydatkowanych łącznie w danym roku na stypendia rektora, stypendia socjalne oraz zapomogi, tj. niezgodnie z art. 414 ust. 3 ustawy pswin, Na dzień zakończenia czynności kontrolnych, Uczelnia nie dokonała zwrotu środków do funduszu ze środków finansowych Uczelni innych niż pochodzące z subwencji lub dotacji z budżetu państwa.
- Rozstrzygnięcia w przedmiocie świadczeń pomocy materialnej przyznawane były przez komisję stypendialną i odwoławczą komisję stypendialną, powołane na wniosek samorządu studenckiego.
- Przyznanie świadczenia oraz odmowa jego przyznania następowały w drodze decyzji administracyjnych, podpisywanych przez prawidłowo umocowane osoby, zgodnie z art. 68 ust. 3 ustawy pswin, a każde świadczenie, o którym mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1 – 4 ustawy pswin, zostało przyznane na wniosek studenta/doktorantki, po spełnieniu warunków określonych w ustawie pswin oraz regulacjach wewnętrznych Uczelni.
- Decyzje administracyjne dotyczące świadczeń pomocy materialnej, co do zasady, zawierały określone w art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego⁹, jednakże przepisy przywołane w podstawach prawnych decyzji nie były jednolite w zakresie przyznawania poszczególnych świadczeń, pouczenie – w przypadku decyzji wydawanych przez Uczelnianą Komisję Stypendialną – nie zawierało informacji o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania, nieprawidłowo oznaczono organ wydający decyzję na skutek wniesionych przez studentów odwołań.
- W przypadku rozstrzygnięć w przedmiocie świadczeń pomocy materialnej zidentyfikowano ponadto niejednolity sposób stosowania instytucji wezwania do usunięcia braków formalnych, jak również przekroczenie terminu załatwienia sprawy wynikającego z art. 35 § 3 k.p.a.

⁹ Dz.U. z 2024 r., poz. 572, dalej jako: „k.p.a.”

Uczelnia, wbrew z art. 419 ust. 1 ustawy pswin, dokonywała płatności z tytułu realizacji zadań związanych z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej, z innego niż w BGK, konta bankowego.

Uczelnia nie wypełniała z należytą starannością obowiązków sprawozdawczych dotyczących wykorzystania środków, o których mowa w art. 365 pkt 3 i 6 ustawy pswin.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wprowadzania do bazy systemu POL-on dokumentów planistyczno-sprawozdawczych.

II. Ustalenia szczegółowe.

1. Stan organizacyjno-prawny.

Uniwersytet jest akademicką uczelnią publiczną, działającą na podstawie ustawy pswin oraz innych obowiązujących przepisów prawa, a także postanowień statutu, który określa zasady organizacji i funkcjonowania Uczelni. Uniwersytet posiada osobowość prawną, a jego siedzibą jest miasto Katowice. Uczelnia jest autonomiczna we wszystkich obszarach swojego działania na zasadach określonych w ustawie pswin.

1.1. Kierownictwo Uczelni i zasady reprezentacji.

Najwyższym jednoosobowym organem Uczelni jest Rektor, który kieruje działalnością Uniwersytetu, reprezentuje go na zewnątrz oraz jest przełożonym wszystkich pracowników, studentów i doktorantów.

Rektorem Uniwersytetu jest Pan prof. dr hab. n. med. Tomasz Szczepański, wybrany na kadencję trwającą od 1 września 2024 r. do 31 sierpnia 2028 r.¹⁰

Kanclerz kieruje administracją i gospodarką Uczelni.

Kanclerzem ŚUM od 1 kwietnia 2021 r. jest Pan dr n. med. Ireneusz Ryszekiel.

Kwestor pełni funkcję głównego księgowego Uczelni.

Kwestorem ŚUM od 1 października 2024 r. jest Pani Monika Wojtasik, która od 8 lipca 2024 r., na czas nieobecności Kwestora, pełniła obowiązki Kwestora Uniwersytetu.

W okresie od 14 stycznia 2019 r. do 30 września 2024 r. stanowisko Kwestora pełniła [REDACTED]

Zasady reprezentacji ŚUM zostały określone w § 29 ust. 1 oraz § 30 Statutu oraz § 5 i § 6 Regulaminu organizacyjnego Uczelni. Ponadto w Uczelni obowiązywało Zarządzenie Nr 58/2015 Rektora ŚUM z dnia 14 maja 2015 r. w sprawie zasad udzielania pełnomocnictw i upoważnień w Śląskim Uniwersytecie Medycznym w Katowicach oraz prowadzenia ich rejestrów.

Rektor uprawniony jest do reprezentowania Uczelni w sprawach przekraczających zwykły zarząd, a Kanclerz – w granicach zwykłego zarządu.

W czasie nieobecności Rektora reprezentowanie Uczelni może być powierzone, w drodze pełnomocnictwa ogólnego, jednemu z Prorektorów lub Kanclerzowi.

¹⁰ Jest to druga kadencja Pana prof. dr hab. Tomasza Szczepańskiego (I kadencja w latach 2020-2024).

Rektor może udzielać pisemnych pełnomocnictw imiennych do podejmowania określonych czynności prawnych lub składania oświadczeń woli, w tym także do wydawania decyzji administracyjnych Prorektorom, Kanclerzowi, jego Zastępcom lub pozostałym pracownikom Uczelni. Udzielenie pełnomocnictwa lub upoważnienia wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności. Pełnomocnicy ponoszą odpowiedzialność za ewentualne naruszenia dyscypliny finansów publicznych w zakresie powierzonych im uprawnień.

Dokumenty dotyczące zaciągania zobowiązań finansowych wymagają kontrasygnaty Kwestora lub jego upoważnionego Zastępcy.

1.2. Statut i Regulamin organizacyjny.

Zasady funkcjonowania i organizacji Uczelni określa Statut. Zawierał on wszystkie elementy określone w art. 34 ust. 1 ustawy pswin.

Statut oraz jego zmiany zostały uchwalone w trybie określonym w art. 34 ust. 2 ustawy pswin.

Regulamin organizacyjny określa strukturę organizacyjną Uczelni oraz podział zadań w ramach jej struktury, a także organizację i zasady działania administracji Uczelni, zgodnie z art. 23 ust. 3 ustawy pswin.

2. Wybrane aspekty gospodarki finansowej.

Zgodnie z treścią art. 408 ust. 1 i 4 ustawy pswin uczelnia publiczna prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na podstawie planu rzeczowo-finansowego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹¹, a rokiem obrotowym w uczelni jest rok kalendarzowy.

Jak wynika z treści art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy pswin do zadań rady uczelni należy monitorowanie gospodarki finansowej uczelni. W ramach ww. działań rada uczelni opiniuje plan rzeczowo-finansowy, zatwierdza sprawozdanie z wykonania planu rzeczowo-finansowego, zatwierdza sprawozdanie finansowe (art. 18 ust. 2 ustawy pswin), a zgodnie z treścią art. 410 ustawy pswin *in fine* dokonuje wyboru firmy audytorskiej.

Do zadań rektora należy w szczególności prowadzenie gospodarki finansowej uczelni (art. 23 ust. 2 pkt 10 ustawy pswin).

2.1. Regulacje wewnętrzne.

Zgodnie z postanowieniami Statutu Uczelni, do zadań Rady Uczelni należało monitorowanie gospodarki finansowej Uczelni (§ 16 ust. 1 pkt 3 Statutu). W ramach monitorowania gospodarki finansowej Uczelni, Rada Uczelni:

- opiniuje plan rzeczowo-finansowy (§ 16 ust. 2 pkt 1 Statutu);
- zatwierdza sprawozdanie z wykonania planu rzeczowo-finansowego (§ 16 ust. 2 pkt 2 Statutu);
- zatwierdza sprawozdanie finansowe (§ 16 ust. 2 pkt 3 Statutu).

Jak wynika z treści § 29 ust. 4 pkt 9 Statutu – do zadań Rektora należy w szczególności prowadzenie gospodarki finansowej Uczelni.

Powyższe zapisy Statutu odzwierciedlały regulacje określone w przepisach ustawy pswin.

¹¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, dalej jako: „*ustawa o finansach publicznych*”.

Zgodnie z § 36 pkt 3 i 4 Regulaminu organizacyjnego, odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości i finansów publicznych, określonych ustawą o rachunkowości i ustawą o finansach publicznych oraz przepisami wykonawczymi, ponosi Kwestor, a skutki prawne czynności podejmowanych przez jego zastępców w zakresie ich zadań są równoważne skutkom prawnym czynności podejmowanych przez Kwestora.

W okresie objętym kontrolą w Uczelni obowiązywała *polityka rachunkowości*, zawierająca elementy wskazane w art. 10 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

W okresie objętym kontrolą obowiązywała również *Instrukcja obiegu i kontroli dowodów księgowych w Śląskim Uniwersytecie Medycznym w Katowicach* stanowiąca załącznik do Zarządzenia Nr 3/2014 Rektora ŚUM z 13 stycznia 2014 r., ze zmianami¹², dalej jako: „*instrukcja obiegu i kontroli dowodów księgowych*”.

2.2. Procedura opracowania Planu rzeczowo-finansowego i jego wykonania.

W okresie objętym kontrolą, ŚUM posiadał sformalizowaną Procedurę tworzenia planu rzeczowo-finansowego, w której zostały ujęte podstawowe zasady opracowania i opiniowania planów rzeczowo-finansowych. W przedmiotowej procedurze wskazano poszczególne czynności związane z tworzeniem planu rzeczowo-finansowego oraz osoby odpowiedzialne za wykonanie ww. czynności, bez określenia terminów na ich wykonania. Zgodnie z ww. dokumentem, na przygotowanie planu rzeczowo-finansowego składały się następujące czynności: przygotowanie wykonania przychodów oraz kosztów rodzajowych za zakończony rok obrotowy w działalności dydaktycznej i badawczej (Kwestor), sporządzanie planu kosztów działalności dydaktycznej i naukowo-badawczej (kierownik Działu Planowania i Analiz Ekonomicznych), sporządzenie planu przychodów działalności dydaktyczno-badawczej w oparciu o otrzymane wykonanie, przewidywane zmiany w nowym roku oraz otrzymane decyzje o wysokości dotacji z Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (kierownik Działu Planowania i Analiz Ekonomicznych), przygotowanie planu rzeczowo-finansowego Zakładu Gospodarki Ciepłej (kierownik Zakładu Gospodarki Ciepłej), określenie łącznego wyniku finansowego wraz z wydzieloną działalnością gospodarczą (kierownik Działu Planowania i Analiz Ekonomicznych), sporządzenie planu rzeczowo-finansowego funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów oraz Domów Studenckich (kierownik Działu Planowania i Analiz Ekonomicznych), sporządzenie planu inwestycyjnego (kierownik Działu Planowania i Analiz Ekonomicznych, Zastępca Dyrektora ds. Technicznych, Prorektor ds. Nauki), zatwierdzenie projektu planu rzeczowo-finansowego (Kancelarz, Zastępca Kancelarza – Dyrektor ds. Ekonomiczno-Eksploatacyjnych, Kwestor), przedstawienie projektu planu rzeczowo-finansowego Senackiej Komisji Budżetowej (Kancelarz), zaopiniowanie planu przez Senacką Komisję Budżetową (przewodniczącą Komisji), uchwalenie planu rzeczowo-finansowego (Senat), przesłanie uchwalonego planu do Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Finansów (kierownik Działu Planowania i Analiz Ekonomicznych).

W ww. procedurze nie wyszczególniono zasad tworzenia prowizorium budżetowego, o którym mowa w § 93 ust. 3 Statutu. Uczelnia wyjaśniła¹³, że prowizorium budżetowe na 2023 r. zostało opracowane na podstawie ww. procedury. Ponadto, w przedmiotowych wyjaśnieniach wskazano, że projekt prowizorium w zakresie planów i kosztów został

¹² Zmienione Zarządzeniami Rektora ŚUM: Nr 184/2017 z 9 listopada 2017 r., Nr 18/2020 z 7 lutego 2020 r., Nr 203/2024 z 7 listopada 2024 r.

¹³ Pismo z 27 maja 2025 r. o znaku KGK/0723/22/8/2025.

opracowany przez Dział Planowania i Analiz Ekonomicznych na podstawie wykonania przychodów i kosztów rodzajowych za rok 2022 z uwzględnieniem prognozowanych wskaźników ekonomicznych oraz na podstawie danych przekazanych przez kierowników jednostek organizacyjnych, przy zachowaniu zasady ostrożności oraz kontynuowania działalności w warunkach porównywalnych. Natomiast plan inwestycyjny został opracowany przez Centrum Inwestycji – Sekcję Planowania i Rozliczeń Inwestycji pod nadzorem p.o. Dyrektora ds. Inwestycji, Kanclerza oraz Kwestora. Następnie projekt prowizorium budżetowego na 2023 r. został przyjęty przez Kanclerza i Kwestora i przekazany Rektorowi. Po zaakceptowaniu przez Rektora prowizorium trafiło do zaopiniowania przez Senacką Komisję ds. Budżetu i Finansów oraz Radę Uczelni. Opinie ww. organów wraz z prowizorium przekazano do Senatu Uczelni, który zatwierdził prowizorium.

Z przedstawionych przez Uczelnię dokumentów nie wynikało, aby przedmiotowa procedura podlegała jakimkolwiek zmianom czy aktualizacjom, pomimo, że została opracowana w 2009 r. Brak weryfikacji i uaktualnienia powyższej procedury skutkuje rozbieżnościami w zakresie osób odpowiedzialnych za realizację zadań związanych z tworzeniem planu rzeczowo-finansowego wymienionych w procedurze oraz w obowiązującym w okresie objętym kontrolą Regulaminie organizacyjnym. Wobec powyższego konieczna jest weryfikacja i uaktualnienie ww. zasad, zarówno w kontekście aktualnego stanu prawnego, jak i rozwiązań organizacyjnych, w tym obiegu dokumentów wykorzystywanych w Uczelni.

Zgodnie z wyjaśnieniami ŚUM¹⁴, mając na uwadze szereg zmian organizacyjnych oraz prawnych, Uczelnia jest w trakcie aktualizacji ww. procedury.

Dodatkowo z przedstawionych wyjaśnień¹⁵ wynika, że od czerwca 2023 r. Uczelnia nie sporządza prowizorium budżetowego, a projekt planu rzeczowo-finansowego na dany rok obrotowy zawiera plan przychodów i kosztów oraz plan inwestycyjny i jest sporządzany, opiniowany i uchwalany w ostatnim kwartale roku poprzedzającego rok obrotowy. Jednakże Statut ŚUM w ww. zakresie nie został zmieniony. Zapisy § 93 ust. 3, tj. „*Do czasu przyjęcia do realizacji planu rzeczowo-finansowego Uczelnia działa na podstawie prowizorium zatwierdzonego przez Senat.*” nadal obowiązują.

W wyjaśnieniach¹⁶ wyszczególniono, że proces opracowywania planu rzeczowo-finansowego od czerwca 2023 r. składał się z 3 etapów, tj. projektowania, opiniowania i zatwierdzania.

Etap projektowania dotyczył opracowania przez Dział Planowania i Analiz Ekonomicznych we współpracy z Kwestorem projektu planu przychodów i kosztów w oparciu o wykonanie z ostatnich 12 miesięcy, z uwzględnieniem prognozowanych wskaźników ekonomicznych oraz danych przekazanych przez kierowników jednostek organizacyjnych. Projekt planu obejmował: plan przychodów i kosztów działalności operacyjnej, w tym plan zatrudnienia, wynagradzania oraz odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, plan przychodów i kosztów działalności finansowej, planowany wynik finansowy, plan zwiększeń i zmniejszeń FS, Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych oraz FWON. Elementem planu

¹⁴ Pismo z 15 maja 2025 r. o znaku KGK/0723/22/2/2025.

¹⁵ Pismo z 15 maja 2025 r. o znaku KGK/0723/22/2/2025 oraz pismo z 27 maja 2025 r. o znaku KGK/0723/22/8/2025.

¹⁶ Pismo z 15 maja 2025 r. o znaku KGK/0723/22/2/2025.

rzeczowo-finansowego był również projekt planu inwestycyjnego opracowywany przez Sekcję Planowania i Rozliczeń Inwestycji we współpracy z Kanclerzem lub Zastępcą Kanclerza oraz Kwestorem. Następnie projekt planu rzeczowo-finansowego został zatwierdzony przez Kanclerza i Kwestora oraz przekazany Rektorowi.

Etap opiniowania polegał na przekazaniu zaakceptowanego przez Rektora projektu planu rzeczowo-finansowego do zaopiniowania Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów oraz Radzie Uczelni. Opinie ww. organów zostały przekazane wraz z projektem członkom Senatu Uczelni.

Etap zatwierdzania planu rzeczowo-finansowego kończy się decyzją Senatu Uczelni w terminie do 31 grudnia roku poprzedzającego rok obrotowy, w którym plan miał obowiązywać.

Jak wynika z przekazanych przez ŚUM wyjaśnień¹⁷, Uczelnia nie posiadała zatwierdzonych, sformalizowanych zasad monitoringu realizacji planów rzeczowo-finansowych.

Według § 64 pkt 3 Regulaminu organizacyjnego do zakresu zadań Działu Planowania i Analiz Ekonomicznych należało m.in. sporządzanie i okresowa analiza wykonania planu rzeczowo-finansowego w układzie kosztów rodzajowych z podziałem na działalność dydaktyczną, naukowo-badawczą oraz FS. W wyjaśnieniach¹⁸ Uniwersytet wskazał, że zgodnie z przyjętą praktyką, prowadził przedmiotowy monitoring zgodnie z ww. przepisem, a ponadto – przedmiotowa analiza przeprowadzana była po zamknięciu ksiąg rachunkowych za dany miesiąc, z uwzględnieniem upływu czasu i została przekazana Kwestorowi i Kanclerzowi. W przypadku zaistnienia odchyłań od realizacji założonych wartości, podejmowane były np. czynności związane ze sporządzeniem zmiany planu.

W toku kontroli przedłożono monitoring zbiorczy kosztów za rok 2023 i 2024, podpisany przez Koordynatora Działu Planowania i Analiz Ekonomicznych, odpowiednio 30 stycznia 2024 r. oraz 28 stycznia 2025 r. Przedłożone dokumenty przedstawiały wykonanie kosztów w poszczególnych miesiącach danego roku, ze wskazaniem kont, na których je zaewidencjonowano, w podziale na amortyzację, zużycie materiałów i energii, usługi obce, podatki i opłaty, wynagrodzenia, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, podróże służbowe, stypendia doktoranckie oraz pozostałe koszty rodzajowe. Z obu tabeli można było wyczytać kwoty zarówno planowanych, jak i poniesionych kosztów, procent wykonania planu oraz kwotę pozostałą do wykorzystania lub przekroczoną w skali roku.

Jednakże powyższe wskazuje, że dokumenty nie zostały sporządzone w układzie wskazanym w przytoczonym powyżej przepisie Regulaminu organizacyjnego, tj. z podziałem na działalność dydaktyczną, naukowo-badawczą oraz FS. Ponadto, nazwy kont 450, 465, 469 wskazane w ww. dokumentach nie są zgodne z nazwami wynikającymi z Uczelnianego Planu Kont stanowiącego załącznik nr 1 do polityki rachunkowości. Powyższe świadczy o niezachowaniu staranności działań.

Powyższe ustalenia wskazują na konieczność aktualizacji dokumentów organizacyjnych Uczelni i obowiązujących procedur, takich jak Statut i zasady tworzenia planu rzeczowo-finansowego tak, aby były ze sobą spójne, a także – mając również na uwadze pogarszającą się rok do roku sytuację finansową Uczelni – rozważenia stworzenia sformalizowanych zasad monitoringu realizacji planów rzeczowo-finansowych zgodnych z obowiązującym Regulaminem organizacyjnym oraz polityką rachunkowości.

¹⁷ JW.

¹⁸ JW.

2.2.1. Plan rzeczowo-finansowy na 2023 r. i 2024 r.

Ustalono, że w okresie od początku roku budżetowego do momentu zaopiniowania planu rzeczowo-finansowego na 2023 r., ŚUM prowadził gospodarkę finansową na podstawie prowizorium budżetowego. Przedmiotowe prowizorium zostało pozytywnie zaopiniowane przez Senacką Komisję ds. Budżetu i Finansów¹⁹ oraz Radę Uczelni²⁰, a także zatwierdzone przez Senat Uczelni²¹. Na prowizorium budżetowym, stanowiącym załącznik nr 1 i nr 2 do Uchwały Nr 13/2023 Senatu ŚUM z 22 lutego 2023 r. widnieje odręczny podpis Rektora Uczelni.

Plan rzeczowo-finansowy na 2023 r. został pozytywnie zaopiniowany przez Senacką Komisję ds. Budżetu i Finansów²² oraz Radę Uczelni²³, następnie uchwalony przez Senat²⁴. Na Planie rzeczowo-finansowym na 2023 r. oraz Planie zadań inwestycyjnych ŚUM w Katowicach na rok 2023 w kwotach brutto, stanowiących odpowiednio załączniki nr 1 i nr 2 do Uchwały Nr 45/2023 Senatu ŚUM z 28 czerwca 2023 r. widnieje odręczny podpis Rektora Uczelni.

Uczelnia dokonała dwóch zmian planu rzeczowo-finansowego na 2023 r., które zostały pozytywnie zaopiniowane przez Senacką Komisję ds. Budżetu i Finansów²⁵ oraz Radę Uczelni²⁶, a także uchwalone przez Senat²⁷. Na przedmiotowych zmianach widniał odręczny podpis Rektora Uczelni.

Prowizorium budżetowe na 2023 r. zostało sporządzone zgodnie z regulacjami Statutu Uczelni i obowiązywało od początku roku obrotowego oraz – zgodnie z wyjaśnieniami²⁸ – stanowiło wstępną wersję planu rzeczowo-finansowego. Uchwalony przez Senat plan rzeczowo-finansowy na 2023 r., podobnie jak i jego zmiany, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023 r. zaktualizowały treść i wartości ujęte w prowizorium budżetowym.

¹⁹ Uchwała Nr 2/2023 Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów z 16 lutego 2023 r., z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023 r.

²⁰ Uchwała Nr 4/2023 Rady Uczelni z 20 lutego 2023 r., z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023 r.

²¹ Uchwała Nr 13/2023 Senatu ŚUM z 22 lutego 2023 r., z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023 r.

²² Uchwała Nr 6/2023 Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów z 21 czerwca 2023 r., weszła w życie z dniem podjęcia.

²³ Uchwała Nr 8/2023 Rady Uczelni z 26 czerwca 2023 r., z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023 r.

²⁴ Uchwała Nr 45/2023 Senatu ŚUM z 28 czerwca 2023 r., z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023 r.

²⁵ Uchwały Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów: Nr 7/2023 z 14 listopada 2023 r. oraz Nr 1/2024 z 11 czerwca 2024 r.

²⁶ Uchwały Rady Uczelni: Nr 12/2023 z 20 listopada 2023 r. oraz Nr 7/2024 z 17 czerwca 2024 r.

²⁷ Uchwały Senatu ŚUM: Nr 71/2023 z 22 listopada 2023 r. oraz Nr 48/2024 z 18 czerwca 2024 r.

²⁸ Pismo z 27 maja 2025 r. o znaku KGK/0723/22/8/2025.

Plan rzeczowo-finansowy na 2024 r. został pozytywnie zaopiniowany przez Senacką Komisję ds. Budżetu i Finansów²⁹ oraz Radę Uczelni³⁰, następnie uchwalony przez Senat³¹. Na Planie rzeczowo-finansowym na 2024 r. oraz Planie zadań inwestycyjnych ŚUM w Katowicach na rok 2024 w kwotach brutto, stanowiących odpowiednio załączniki nr 1 i nr 2 do Uchwały Nr 72/2023 Senatu ŚUM z 22 listopada 2023 r. widnieje odrębny podpis Rektora Uczelni.

Uczelnia dokonała trzech zmian planu rzeczowo-finansowego na 2024 r., które zostały pozytywnie zaopiniowane przez Senacką Komisję ds. Budżetu i Finansów³² oraz Radę Uczelni³³, a także uchwalone przez Senat³⁴. Na przedmiotowych zmianach widniał odrębny podpis Rektora Uczelni.

Przygotowane przez ŚUM plany rzeczowo-finansowe na 2023 r. i 2024 r. pokrywały się z opracowanymi corocznie przez ówczesne Ministerstwo Edukacji i Nauki³⁵ wzorami planów rzeczowo-finansowych.

Jedynie w prowizorium budżetowym na 2023 r. nie uwzględniono w Dziale 4 pozycji nr 23 i 24 z wzoru planu rzeczowo-finansowego na 2023 r., tj. odpowiednio: „*Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne sfinansowane ze środków subwencji inwestycyjnej*” oraz „*Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne podlegające jednorazowym odpisom amortyzacyjnym*”. W kontekście powyższego Uczelnia wyjaśniła³⁶, że nie wyszczególniono ww. pozycji ponieważ nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne podlegające jednorazowym odpisom amortyzacyjnym zostały ujęte w ogólnej kwocie w pozycji 26 Działu I oraz Uczelnia nie otrzymała subwencji inwestycyjnej. Należy jednak zauważyć, że uchwalony przez Senat plan rzeczowo-finansowy na 2023 r., z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023 r., zawierał wszystkie pozycje wynikające z wzoru opracowanego przez MEiN.

Reasumując, Uczelnia w 2023 r. prowadziła gospodarkę finansową w oparciu o prowizorium planu rzeczowo-finansowego, dla którego – na gruncie przepisów ustawy pswin oraz ustawy o finansach publicznych – brak jest podstaw prawnych. Zgodnie z art. 408 ust. 1 ustawy pswin uczelnia publiczna prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na podstawie planu rzeczowo-finansowego. Ponadto, na gruncie ustawy o finansach publicznych sformułowanie „prowizorium” zostało zdefiniowane wyłącznie w odniesieniu do prowizorium budżetowego oraz prowizorium budżetowego jednostki samorządu terytorialnego. Zauważenia wymaga fakt, że w 2023 r., prowizorium planu rzeczowo-

²⁹ Uchwała Nr 8/2023 Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów z 14 listopada 2023 r., weszła w życie z dniem podjęcia.

³⁰ Uchwała Nr 13/2023 Rady Uczelni z 20 listopada 2023 r., weszła w życie z dniem podjęcia.

³¹ Uchwała Nr 72/2023 Senatu ŚUM z 22 listopada 2023 r., weszła w życie z dniem podjęcia.

³² Uchwały Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów: Nr 5/2024 z 11 czerwca 2024 r., Nr 4/2024 z 25 listopada 2024 r. oraz Nr 1/2025 z 8 kwietnia 2025 r.

³³ Uchwały Rady Uczelni: Nr 8/2024 z 17 czerwca 2024 r., Nr 19/2024 z 19 listopada 2024 r. oraz Nr 3/2025 z 8 kwietnia 2025 r.

³⁴ Uchwały Senatu ŚUM: Nr 49/2024 z 18 czerwca 2024 r., Nr 94/2024 z 27 listopada 2024 r. oraz Nr 19/2025 z 22 kwietnia 2025 r.

³⁵ Obecnie resort nauki nosi nazwę Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

³⁶ Pismo z 27 maja 2025 r. o znaku KGK/0723/22/8/2025.

finansowego zostało zatwierdzone 20 lutego 2023 r. Podkreślić należy, że termin zatwierdzenia ww. dokumentu uniemożliwił prowadzenie gospodarki finansowej Uczelni od początku roku obrotowego. W konsekwencji tego, od 1 stycznia 2023 r. do 20 lutego 2023 r. w Uczelni nie funkcjonowały dokumenty, w oparciu o które mogłaby prowadzić gospodarkę finansową. Uczelnia przed dniem 1 stycznia powinna mieć przyjęty plan rzeczowo-finansowy dla danego roku budżetowego, gdyż zgodnie z ogólnymi zasadami wynikającymi z przepisów ustawy o finansach publicznych jest on podstawą jej gospodarki finansowej i stanowi ramy dla działalności jednostki w danym roku. Powyższe działanie nie spełnia wymogów kryterium zgodności z prawem.

Począwszy od roku obrotowego 2024, Uczelnia odeszła od praktyki sporządzania prowizorium planu rzeczowo-finansowego, co należy ocenić pozytywnie.

Niezależnie od powyższego, wewnętrzne dokumenty ŚUM w obszarze opracowania planu rzeczowo-finansowego wymagają aktualizacji.

2.2.2. Sprawozdania z wykonania planu rzeczowo-finansowego na 2023 r. i 2024 r.

Uczelnia sporządziła sprawozdania z wykonania planu rzeczowo-finansowego za 2023 r. i 2024 r.

Sprawozdania z wykonania planu rzeczowo-finansowego odpowiednio za 2023 r. oraz 2024 r. zostały pozytywnie zaopiniowane przez Senacką Komisję ds. Budżetu i Finansów³⁷ oraz zatwierdzone przez Radę Uczelni³⁸.

W zakresie Planów zadań inwestycyjnych ŚUM w Katowicach na rok 2023 i na 2024, które stanowiły załączniki nr 2 do Uchwał Senatu ŚUM, na podstawie których wprowadzono w życie plany rzeczowo-finansowe na 2023 r. i 2024 r. Uczelnia wyjaśniła³⁹, że dane o planowanych i poniesionych nakładach na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne prezentowane były w Dziale IV sprawozdania.

Poniższe tabele prezentują wartość przychodów i kosztów planowanych, jak też osiągniętych przez ŚUM w okresie objętym kontrolą.

³⁷ Uchwała Nr 3/2024 Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów z 11 czerwca 2024 r. oraz Uchwała Nr 5/2025 Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów z 5 czerwca 2025 r.

³⁸ Uchwała Nr 10/2024 Rady Uczelni z 25 czerwca 2024 r. oraz Uchwała Nr 10/2025 Rady Uczelni z 10 czerwca 2025 r.

³⁹ Pismo z 27 maja 2025 r. o znaku KGK/0723/22/8/2025.

⁴⁰ Dane z prowizorium budżetowego na 2023 r.

⁴¹ Dane z planu rzeczowo-finansowego stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 71/2023 Senatu ŚUM z 22 listopada 2023 r. (I korekta planu rzeczowo-finansowego na 2023 r.).

⁴² Dane z planu rzeczowo-finansowego stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 48/2024 Senatu ŚUM z 18 czerwca 2024 r. (II korekta planu rzeczowo-finansowego na 2023 r.).

Tabela nr 1. Prowizorium budżetowe na 2023 r., plan rzeczowo-finansowy na 2023 r. (I i II korekta) oraz jego wykonanie, w tysiącach złotych.

Lp.	Wyszczególnienie	Prowizorium ⁴⁰	Plan rzeczowo-finansowy – I korekta ⁴¹ (II korekta) ⁴²	Plan rzeczowo-finansowy - wykonanie ⁴³
1.	Przychody z działalności operacyjnej	422.662,2	452.192,8 (471.466,0)	470.690,6
1.1.	Przychody z podstawowej działalności operacyjnej, w tym (w szczególności):	361.826,6	381.511,9 (387.064,3)	386.282,0
	– subwencja na utrzymanie potencjału dydaktycznego i badawczego	262.585,3	286.121,9 (293.856,0)	293.856,0
	– dotacje z budżetu państwa	1.328,5	1.745,4 (1.745,4)	1.180,4
1.2.	Pozostałe przychody	60.835,6	70.680,9 (84.401,7)	84.408,6
2.	Przychody finansowe	1.600,0	4.520,0 (5.337,1)	5.337,1
3.	Koszty działalności operacyjnej	444.538,2	461.205,1 (491.899,8)	491.115,7
3.1.	Koszty podstawowej działalności operacyjnej, w tym (w szczególności):	435.389,2	452.056,1 (445.343,2)	444.559,4
	– wynagrodzenia	231.538,5	242.653,3 (238.770,0)	238.767,1
3.2.	Pozostałe koszty	9.149,0	9.149,0 (46.556,6)	46.556,3
4.	Koszty finansowe	200,00	5.270,0 (887,0)	887,0
	Strata (brutto)	-20.476,0	-9.762,3 (-15.983,7)	-15.975,0
	Strata (netto)	-20.476,0	-9.762,3 (-15.999,7)	-15.991,0

⁴³ Dane ze sprawozdania z wykonania planu rzeczowo-finansowego za 2023 r. zatwierdzonego Uchwałą Nr 10/2024 Rady Uczelni z 25 czerwca 2024 r.

⁴⁴ Dane z planu rzeczowo-finansowego stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 72/2023 Senatu SUM z 22 listopada 2023 r.

⁴⁵ Dane z planu rzeczowo-finansowego stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 49/2024 Senatu SUM z 18 czerwca 2024 r.

⁴⁶ Dane z planu rzeczowo-finansowego stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 94/2024 Senatu SUM z 27 listopada 2024 r.

⁴⁷ Dane z planu rzeczowo-finansowego stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 19/2025 Senatu SUM z 22 kwietnia 2025 r.

Tabela nr 2. Plan rzeczowo-finansowy na 2024 r. (I, II i III korekta) oraz jego wykonanie, w tysiącach złotych.

Lp.	Wyszczególnienie	Plan rzeczowo-finansowy ⁴⁴	Plan rzeczowo-finansowy – I korekta ⁴⁵ , II korekta ⁴⁶ , III korekta ⁴⁷	Plan rzeczowo-finansowy - wykonanie ⁴⁸
1.	Przychody z działalności operacyjnej	421.859,5	503.736,1 511.945,4 532.607,4	533.958,7
1.1.	Przychody z podstawowej działalności operacyjnej, w tym:	392.891,3	465.873,9 473.962,3 487.661,8	488.825,0
	– subwencja na utrzymanie potencjału dydaktycznego i nadawczego	295.321,8	371.793,5 371.793,6 375.374,8	376.509,6
	– dotacje z budżetu państwa	1.395,4	1.045,0 1.045,0 3.960,2	3.960,2
1.2.	Pozostałe przychody	28.968,2	37.862,2 37.983,1 44.945,6	45.133,7
2.	Przychody finansowe	3.000,0	3.000,0 3.000,0 2.970,4	2.970,4
3.	Koszty działalności operacyjnej	454.504,3	530.754,1 544.893,7 556.937,6	556.614,3
3.1.	Koszty podstawowej działalności operacyjnej, w tym (w szczególności):	445.355,3	516.605,1 531.298,1 529.604,2	529.590,1
	– wynagrodzenia	244.620,9	297.053,2 294.055,9 294.584,1	294.584,0
3.2.	Pozostałe koszty	9.149,0	14.149,0 13.595,6 27.333,4	27.024,2
4.	Koszty finansowe	200,0	200,0 200,0 364,4	364,3
	Strata (brutto)	-29.844,8	-24.218,0 -30.148,3 -21.724,2	-20.049,4
	Strata (netto)	-29.844,8	-24.218,0 -30.148,3 -21.763,5	-20.088,8

Sprawozdania z wykonania planów rzeczowo-finansowych na 2023 r. i 2024 r. wskazywały na znaczne niedoszacowanie wartości ujętych w szczególności w przewidywaniu budżetowym na 2023 r. oraz pierwotnym planie rzeczowo-finansowym na 2024 r. Powyższe potwierdza również konieczność dokonania korekt planów i wartości w nich wskazanych. Negatywnie

⁴⁸ Dane ze sprawozdania z wykonania planu rzeczowo-finansowego za 2024 r. stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 10/2025 Rady Uczelni z 10 czerwca 2025 r.

należy ocenić wynik finansowy Uczelni zarówno w 2023 r., jak również 2024 r., przy czym podkreślenia wymaga, że wysokość poniesionej straty w latach 2023 i 2024 wykazana w sprawozdaniach z wykonania planu rzeczowo-finansowego była niższa od zakładanej w prowizorium oraz planach rzeczowo-finansowych, w tym również po korektach.

2.3. Sprawozdawczość finansowa.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy o rachunkowości, kierownik jednostki zapewnia sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego i przedstawia je właściwym organom, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy.

Wstępne sprawozdanie finansowe za 2023 r. sporządzono 28 marca 2024 r. Sprawozdanie finansowe za 2023 r. zostało sporządzone 29 maja 2024 r., podpisane przez Rektora Uczelni oraz Kwestora.

Wstępne Sprawozdanie finansowe za 2024 r. zostało sporządzone 28 marca 2025 r. Ostateczna wersja sprawozdania została sporządzona 16 maja 2025 r., podpisana przez Rektora Uczelni oraz Kwestora.

Sprawozdania finansowe zostały sporządzone terminowo, zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

W ramach przewidzianego ustawowo procesu badania sprawozdania finansowego przez firmę audytorską, sprawozdania finansowe za 2023 r. i 2024 r. podlegały badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta, co znalazło odzwierciedlenie w przekazanych przez ŚUM, sprawozdaniach niezależnego biegłego rewidenta z badania sprawozdań finansowych. Treść ww. dokumentów wskazuje, że ww. sprawozdania finansowe Uczelni przedstawiały rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Uczelni oraz jej wyniku finansowego i przepływów pieniężnych, zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości oraz przyjętymi zasadami polityki rachunkowości, były zgodne co do formy i treści z obowiązującymi przepisami prawa i Statutem Uczelni oraz zostały sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych.

Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o rachunkowości, roczne sprawozdanie finansowe jednostki, podlega zatwierdzeniu przez organ zatwierdzający, nie później niż 6 miesięcy od dnia bilansowego.

Sprawozdanie finansowe ŚUM za 2023 r. zostało zatwierdzone przez Radę Uczelni na mocy Uchwały Nr 9/2024 z 25 czerwca 2024 r. Ponadto, Rada Uczelni wyraziła zgodę na pokrycie poniesionej przez ŚUM straty netto w kwocie (-)15.991.005,11 zł za rok 2023 z funduszu zasadniczego ŚUM.

Sprawozdanie finansowe ŚUM za 2024 r. zostało zatwierdzone przez Radę Uczelni na mocy Uchwały Nr 9/2025 z 10 czerwca 2025 r. Ponadto, Rada Uczelni wyraziła zgodę na pokrycie poniesionej przez ŚUM straty netto w kwocie (-)20.088.759,53 zł za rok 2024 z funduszu zasadniczego ŚUM.

Zatem sprawozdania finansowe za 2023 r. i 2024 r. zostały terminowo zatwierdzone, zgodnie z art. 53 ustawy o rachunkowości.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.5. Wybór firmy audytorskiej do badania sprawozdania finansowego.

Zgodnie z treścią art. 410 ustawy pswin, roczne sprawozdanie finansowe uczelni publicznej podlega badaniu przez firmę audytorską, której wyboru dokonuje rada uczelni. Powyższą kompetencję Rady Uczelni odzwierciedla § 16 ust. 1 pkt 9 Statutu.

Rada Uczelni, na mocy Uchwały Nr 10/2023 z 25 września 2023 r. w sprawie wyboru podmiotu do przeprowadzenia badania rocznego sprawozdania finansowego za 2023 rok i 2024 rok, dokonała wyboru firmy [REDAKOWANE]

Wybór firmy został poprzedzony przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na podstawie art. 275 pkt. 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁴⁹.

Zasady wydatkowania środków publicznych uregulowano w Zarządzeniu Nr 10/2009 Rektora ŚUM z 13 lutego 2009 r. w sprawie wydatkowania środków publicznych w Śląskim Uniwersytecie Medycznym w Katowicach, z późniejszymi zmianami⁵⁰.

Kontroli poddano postępowanie oznaczone nr [REDAKOWANE] dot. Badania rocznego sprawozdania finansowego za 2023 r. oraz 2024 r.

Poddane badaniu postępowanie zostało poprzedzone wnioskiem o uruchomienie procedury zamówienia publicznego, sporządzonym na formularzu zgodnym z obowiązującym w Uniwersytecie wzorem.

Za przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, którego przedmiotem było badanie rocznego sprawozdania finansowego za 2023 r. i 2024 r. odpowiedzialna była komisja przetargowa, powołana Zarządzeniem Nr RZP/109/23 Kanclerza ŚUM z 28 lipca 2023 r.

Kierownik zamawiającego, upoważniony pracownik zamawiającego, członek komisji przetargowej, inne osoby wykonujące czynności związane z przygotowaniem lub przeprowadzeniem postępowania, osoby mogące wpłynąć na wynik postępowania złożyli stosowne oświadczenia, o których mowa w art. 56 ust. 4 ustawy PZP, tj. oświadczenie o niekaralności oraz oświadczenie o braku konfliktu interesów.

Szacowanie wartości zamówienia odbyło się poprzez wysłanie zapytania o cenę do potencjalnych wykonawców. Ustalenie wartości zamówienia zrealizowano zgodnie z zasadami określonymi w art. 28-36 ustawy PZP.

Zamawiający opisał przedmiot zamówienia w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniając wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty.

Specyfikacja Warunków Zamówienia zawierała informacje określone w art. 281 ust. 1 ustawy PZP.

W przedmiotowym postępowaniu Uniwersytet określił, zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy PZP formę komunikacji z wykonawcami jako odbywającą się przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, poprzez wskazanie adresu strony internetowej, jak również, zgodnie z art. 67 ustawy PZP dopełnił obowiązków informacyjnych dotyczących stosowanych środków komunikacji elektronicznej, poprzez zamieszczenie w ogłoszeniu wszczynającym

⁴⁹ Dz.U. z 2024 r. poz. 1320, z późn. zm., dalej jako: „*ustawa PZP*”.

⁵⁰ Zarządzenia Rektora ŚUM: Nr 157/2014 z 14 listopada 2014 r., Nr 41/2017 z 24 marca 2017 r., Nr 100/2023 z 10 lipca 2023 r.

postępowanie o udzielenie zamówienia informacji o środkach komunikacji elektronicznej, przy użyciu których będzie komunikował się z wykonawcami oraz informacji o wymaganiach technicznych i organizacyjnych sporządzania, wysyłania i odbierania korespondencji elektronicznej.

W ramach postępowania przestrzegano zasady jawności poprzez publikację ogłoszeń: o zamówieniu, o wyniku postępowania w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz na stronie internetowej prowadzonego postępowania.

ŚUM przestrzegało zasad dotyczących otwarcia i oceny ofert. Przed otwarciem ofert udostępniono na stronie internetowej prowadzonego postępowania informację o kwocie, jaką Uczelnia zamierzała przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, zgodnie z art. 222 ust. 4 ustawy PZP.

Po otwarciu ofert, ŚUM udostępnił na stronie internetowej prowadzonego postępowania informację o nazwach albo imionach i nazwiskach oraz siedzibach lub miejscach prowadzonej działalności gospodarczej albo miejscach zamieszkania wykonawców, których oferty zostały otwarte, a także cenach lub kosztach zawartych w ofertach, jak stanowi art. 222 ust. 5 ustawy PZP.

Uczelnia przekazała Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych informacje o złożonych ofertach z zachowaniem 7-dniowego terminu od dnia otwarcia, o którym mowa w art. 81 ust. 1 ustawy PZP.

Wyboru najkorzystniejszej oferty dokonano zgodnie z art. 239 ustawy PZP na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w dokumentach zamówienia, tj. ceny.

Realizując regulacje art. 253 ustawy PZP, ŚUM niezwłocznie po wyborze najkorzystniejszej oferty poinformował wykonawców, którzy złożyli oferty, o wyborze najkorzystniejszej oferty oraz punktacji przyznanej ofertom, a także o wykonawcach, których oferty zostały odrzucone, podając uzasadnienie faktyczne i prawne.

W zakresie zawarcia umowy z wykonawcą wyłonionym w postępowaniu przestrzegano terminu zawarcia umowy określonego w art. 308 ust. 2 ustawy PZP.

ŚUM udokumentował przebieg poddanego badaniu postępowania o udzielenie zamówienia, sporządzając w jego toku protokół postępowania wraz z załącznikami, zgodny pod względem formy i treści z wymogami rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie protokołów postępowania oraz dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego⁵¹.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w badanym zakresie.

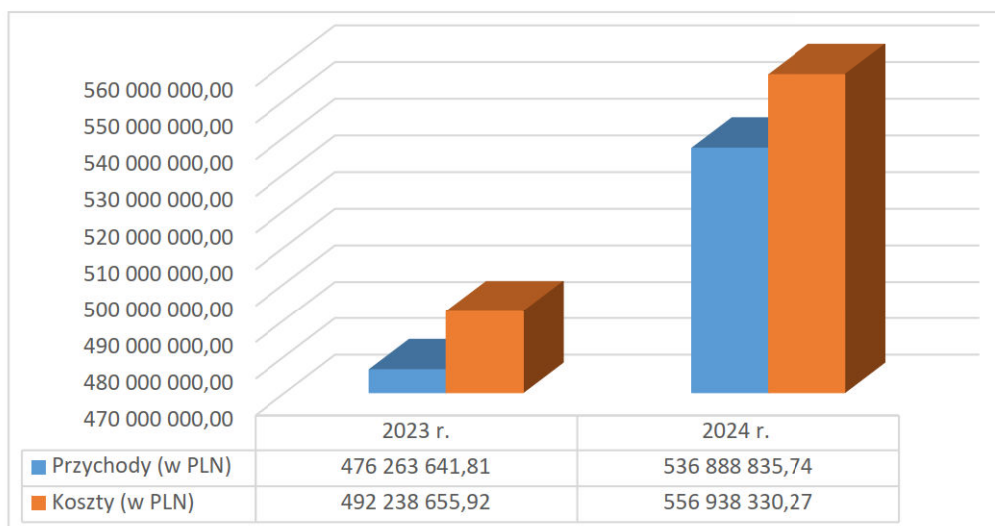
2.6. Źródła przychodów i kosztów.

Przychody i koszty Uczelni kształtowały się następująco:

Wykres nr 1. Przychody i koszty ŚUM w latach 2023-2024⁵², w złotych.

⁵¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 2434.

⁵² Sporządzone na podstawie danych wykazanych w załącznikach do pisma z 19 maja 2025 r. o znaku KGK/0723/22/4/2025.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że w 2024 r. w stosunku do 2023 r. nastąpił wzrost przychodów o 60.625.193,93 zł i wzrost kosztów o 64.699.674,35 zł.

W kontrolowanym okresie, ponoszone w danym roku obrotowym koszty przewyższały osiągnięte przez Uczelnię przychody.

Tabela nr 3. Zestawienie przychodów i kosztów ŚUM w latach 2023 – 2024, w złotych.

	31.12.2023 r.	31.12.2024 r.
Źródła przychodów:		
Subwencja i opłaty za studia niestacjonarne	283.341.860,14	361.141.527,10
Subwencja	37.387.866,55	46.055.391,19
Przychody pozostałej działalności dydaktycznej	29.399.358,06	37.502.997,93
Przychody otrzymane na projekty zagraniczne dydaktyczne	5.073.027,77	11.320.460,14
Przychody z domów studenta	6.963.722,05	7.718.044,83
Agencja Badań Medycznych	5.263.018,85	6.237.998,40
Przychody z działalności usługowo-diagnostycznej	5.729.764,92	5.600.566,74
Działalność gospodarcza – wymiennikownia ciepła	3.808.817,37	4.172.379,48
Dotacje	3.464.450,62	3.878.306,31
Narodowe Centrum Nauki	2.350.372,30	1.696.612,90
Przychody z pozostałej działalności naukowo-badawczej	1.732.627,57	1.572.073,83
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	525.893,16	660.450,46
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	290.441,62	610.563,69
Przychody projektów unijnych w nauce	841.660,16	523.284,44
Przychody własne	351.138,20	78.806,20
Pozostałe przychody operacyjne	84.402.514,59	45.133.595,69
Przychody finansowe	5.337.107,88	2.985.776,41
Razem:	476.263.641,81	536.888.835,74
Rodzaj kosztów:		
Amortyzacja	30.964.919,62	36.671.299,99
Zużycie materiałów i energii	52.118.530,43	53.133.267,39
Usługi obce	44.379.505,49	43.923.763,95
Podatki i opłaty	6.715.345,14	7.967.902,89
Wynagrodzenia	238.767.081,12	294.584.045,17
Ubezpieczenie społeczne i inne świadczenia	67.266.950,34	88.571.156,05

Pozostałe koszty rodzajowe	4.583.039,36	4.682.940,86
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	1.908,24	-
Koszty finansowe	887.032,63	379.656,65
Pozostałe koszty operacyjne	46.554.343,55	27.024.297,32
Razem:	492.238.655,92	556.938.330,27

Zgodnie z wyjaśnieniami⁵³, w analizowanym okresie ŚUM uzyskiwał przychody z następujących źródeł:

- 1) Subwencje i dotacje budżetowe – środki przekazywane z budżetu państwa na finansowanie zadań ustawowych, dydaktycznych i infrastrukturalnych, w tym subwencja ogólna oraz dotacje celowe.
- 2) Finansowanie projektów krajowych – środki z NCN, NCBR, Agencji Badań Medycznych, funduszy krajowych oraz środki z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczone na realizację projektów badawczych i rozwojowych oraz dydaktycznych.
- 3) Środki zagraniczne i unijne – dofinansowanie projektów naukowo-dydaktycznych finansowanych ze źródeł Unii Europejskiej lub programów międzynarodowych.
- 4) Przychody z działalności dydaktycznej i usługowej – środki uzyskane z odpłatności za świadczone usługi edukacyjne, z tytułu prowadzonej wysokospecjalistycznej działalności diagnostycznej oraz badań komercyjnych.
- 5) Przychody własne – wpływy z różnych form działalności operacyjnej i komercyjnej jednostki, w tym sprzedaż materiałów, odpłatne usługi, pozostałe przychody operacyjne, otrzymane dofinansowania, przychody finansowe, w tym przychody z tytułu naliczonych odsetek i różnic kursowych.
- 6) Darowizny – środki pochodzące od osób fizycznych i prawnych, przekazane jednostce na cele statutowe.

W analizowanym okresie ŚUM ponosił koszty według klasyfikacji rodzajowej, obejmującej trzy główne grupy: koszty działalności operacyjnej, pozostałe koszty operacyjne oraz koszty finansowe. Koszty działalności operacyjnej stanowiły podstawowe koszty związane bezpośrednio z prowadzeniem statutowej działalności dydaktycznej, naukowej, usługowej oraz administracyjnej uczelni. W ich skład wchodziły m.in.: amortyzacja, zużycie materiałów i energii, usługi obce, podatki i opłaty, wynagrodzenia, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, pozostałe koszty rodzajowe oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów.

Ustalono, że przychody ŚUM stanowiły środki, o których mowa w art. 406 w zw. z art. 365 pkt 1, 2 i 5 ustawy pswin i zostały przeznaczone na cele, o których mowa w art. 365 ustawy pswin.

2.7. Sposób postępowania z wynikiem finansowym.

W rachunku zysków i strat za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. Uczelnia wykazała stratę netto w wysokości (-) 15.991.005,11 zł.

W rachunku zysków i strat za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. Uczelnia wykazała stratę netto w wysokości (-) 20.088.759,53 zł.

Stratę netto pokryto z funduszu zasadniczego, zgodnie z postanowieniami art. 409 ust. 4 ustawy pswin.

⁵³ Pismo z 19 maja 2025 r. o znaku KGK/0723/22/4/2025.

Mając na względzie powyższe dane, należy zauważyć, że w latach 2023-2024 obserwuje się systematyczne pogorszenie się wyniku finansowego netto, a osiągnięta w 2024 r. strata netto była wyższa o (-) 4.097.754,42 zł względem 2023 r.

Przyczyn pogorszenia się wyniku finansowego należy, zgodnie z wyjaśnieniami Uniwersytetu⁵⁴, upatrywać w:

- wzroście kosztów materiałów i energii, w tym kosztu zakupu gazu,
- wzroście kosztów udostępniania oddziałów klinicznych na wykonywanie zadań dydaktycznych,
- zwiększeniu kosztów w zakresie stypendiów w szkołach doktorskich spowodowane ustawowym zwiększeniem wynagrodzenia profesora,
- wzroście kosztów wynagrodzeń oraz świadczeń na rzecz pracowników,
- niewystarczającym wzroście subwencji na utrzymanie potencjału dydaktycznego i badawczego.

W kontrolowanym okresie nie zaistniały przesłanki skutkujące koniecznością opracowania programu naprawczego, o którym mowa w art. 418 ust. 1 ustawy pswin.

3. Prawdliwość wydatkowania środków z dotacji, o których mowa w art. 365 pkt 3 i 6 ustawy pswin.

Zgodnie z art. 409 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy pswin, Uczelnia posiada FS i FWON.

FS stanowią środki finansowe, o których mowa w art. 365 pkt 3 ww. ustawy oraz zwiększenia z innych źródeł. Jak stanowi art. 365 pkt 3 ustawy pswin, środki te przeznacza się na świadczenia dla studentów, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1-4 ustawy, tj. stypendium socjalne, stypendium dla osób niepełnosprawnych, zapomoga oraz stypendium rektora.

FWON stanowią środki finansowe, o których mowa w art. 365 pkt 6 ww. ustawy. Środki te przeznacza się na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej.

Zgodnie z art. 371 ust. 2 ustawy pswin, środki na świadczenia, o których mowa art. 365 pkt 3 i 6 ustawy pswin, przekazywane są w formie dotacji podmiotowej.

Prowadzenie i koordynowanie spraw związanych z udzielaniem studentom i doktorantom świadczeń, takich jak: stypendium socjalne, stypendium dla osób z niepełnosprawnościami, zapomogi i stypendium Rektora, zgodnie z Regulaminem organizacyjnym obowiązującym w 2023 r. należało do Działu Rekrutacji i Kształcenia Podyplomowego – Sekcji Rekrutacji i Świadczeń, a zgodnie z Regulaminem organizacyjnym obowiązującym w 2024 r. – do Działu Rekrutacji i Świadczeń. Ww. jednostki organizacyjne ŚUM, jak stanowi załącznik nr 3 do Regulaminu organizacyjnego w ww. okresach podlegały odpowiednio: służbowo Zastępcy Kanclerza, a merytorycznie Prorektorowi ds. Kształcenia Podyplomowego i Promocji Uczelni, następnie (od 1 września 2023 r.) służbowo Zastępcy Kanclerza ds. Dydaktyczno-Informatycznych, a merytorycznie Prorektorowi ds. Studiów i Studentów. Ponadto, planowanie kosztów i przychodów FS, sporządzanie i okresowa analiza ich wykonania należało do zadań Działu Planowania i Analiz Ekonomicznych, który pierwotnie podlegał pod Zastępcę Kanclerza, a następnie pod Kwestora.

⁵⁴ Pismo z 16 maja 2025 r. o znaku KGK/0723/22/3/2025.

3.1. Dotacja podmiotowa.

ŚUM otrzymał w transzach środki finansowe, o których mowa w art. 365 pkt 3 ustawy pswin w wysokości 9.511.136,00 zł w 2023 r. oraz 10.008.300,00 zł w 2024 r.

ŚUM otrzymał środki finansowe, o których mowa w art. 365 pkt 6 ustawy pswin w wysokości 137.664,00 zł w 2023 r. oraz 235.400,00 zł w 2024 r.

Uniwersytet gromadził ww. środki finansowe na odrębnych rachunkach w BGK.

Wyżej wymienione dotacje otrzymane z Ministerstwa Zdrowia zasiliły w latach 2023-2024 FS i FWON.

Ponadto, FS zasilany też był przychodami z innych źródeł, tj. środkami przekazywanymi odpowiednio przez Ministra Zdrowia oraz Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na stypendia za znaczące osiągnięcia dla studentów oraz dla wybitnych młodych naukowców.

Tabela nr 4. Stan środków FS w latach 2023-2024 (kwoty wyrażone w złotych).

Źródła przychodów FS	2023 r.	2024 r.
Niewykorzystane środki FS w roku poprzednim	1.800.295,20	2.676.038,80
Koszty świadczeń dla studentów należnych za grudzień, a wypłaconych w styczniu	1.265.208,00	Nie dotyczy
Dotacja podmiotowa MZ	9.511.136,00	10.008.300,00
Środki na stypendia MZ za znaczące osiągnięcia dla studentów	68.000,00	136.000,00
Środki na stypendia MNiSW dla wybitnych młodych naukowców	167.090,00	75.460,00
Zmiany funduszu stypendialnego z tytułu korekt	316.851,60	236.179,10
RAZEM:	13.128.580,80	13.131.977,90

W odniesieniu do 2023 r. należy zauważyć, że saldo początkowe FS było wyższe niż kwota niewykorzystanych środków FS w poprzednim roku. Ustalenia kontroli wskazują, że na saldo początkowe FS w łącznej kwocie 3.065.503,20 zł, składały się oprócz niewykorzystanych w poprzednim roku środków finansowych, także koszty świadczeń należnych dla studentów za grudzień 2022 r., wypłaconych – zgodnie z zasadą memoriału – w miesiącu styczniu 2023 r. oraz kwoty korekty wynikającej z przekroczenia o którym mowa w art. 414 ust. 3 ustawy pswin oraz błędnej wpłaty studenta za wystawiony duplikat legitymacji.

Saldo początkowe FS w 2024 r. było równe środkom niewykorzystanym w poprzednim roku.

Tabela nr 5. Stan środków FWON w latach 2023-2024 (kwoty wyrażone w złotych).

Źródła przychodów FWON	2023 r.	2024 r.
Niewykorzystane środki FWON w roku poprzednim	4.669,90	11.102,56
Dotacja podmiotowa MZ	137.664,00	235.400,00

RAZEM	142.333,90	246.502,56
--------------	------------	------------

Z wyciągów bankowych⁵⁵ wynikało, że saldo początkowe FOWN odpowiednio na dzień 1 stycznia 2023 r. wynosiło 135.271,52 zł, zaś na dzień 1 stycznia 2024 r. 13.397, 56 zł. Różnica pomiędzy stanem FWON a saldem początkowym rachunku bankowego, odpowiednio w 2023 r. wynosząca 130.601,62 zł oraz w 2024 r. 2.295,00 zł, wynikała z ujęcia kosztów ponoszonych na koniec danego roku obrotowego, zgodnie z zasadą memoriału⁵⁶.

3.2. Wykorzystanie środków z FS pochodzących z dotacji Ministra Zdrowia na świadczenia dla studentów.

Przepis art. 414 ust. 1 ustawy pswin, nakłada na rektora obowiązek uzgodnienia sposobu podziału dotacji ze środków finansowych, o których mowa w art. 365 pkt 3, w porozumieniu z samorządem studenckim.

Zgodnie z wyjaśnieniami Uniwersytetu⁵⁷, podział dotacji, ze środków finansowych, o których mowa w art. 365 pkt 3 ustawy pswin nastąpił na podstawie § 3 Regulaminu przyznawania świadczeń dla studentów ŚUM, który określał procedurę ich przyznawania. W ww. wyjaśnieniach wskazano również, że zgodnie ze stosowaną praktyką wstępny podział funduszy miał miejsce w IV kwartale roku poprzedzającego rok przyznania dotacji. Na podstawie planowanej kwoty dotacji, liczby studentów, liczby wniosków złożonych przez studentów na poszczególne świadczenia oraz liczby zapomóg przyznanych w latach poprzednich, Dział Planowania i Analiz Ekonomicznych przygotował wstępne propozycje wysokości poszczególnych świadczeń, z uwzględnieniem zróżnicowanych progów dochodowych. Opracowany materiał został przekazany do zapoznania przedstawicielom Samorządu Studenckiego. Następnie, podczas spotkania przedstawicieli Samorządu Studenckiego z Prorektorem ds. Studiów i Studentów Uczelni zostały uzgodnione i zaakceptowane stawki świadczeń obowiązujące w danym roku akademickim oraz wstępny podział dotacji. Przedmiotowe ustalenia potwierdzają przedłożone do kontroli protokoły ze spotkań z przedstawicielami Samorządu Studenckiego ŚUM⁵⁸. Rektor, działając w porozumieniu z Samorządem Studenckim, w oparciu o art. 414 ust. 1 ustawy pswin, ustalił wysokość świadczeń dla studentów stosownymi Zarządzeniami⁵⁹.

Poniższa tabela przedstawia wysokość środków wypłaconych z FS na poszczególne świadczenia dla studentów i doktorantów.

Tabela nr 6. Wydatkowanie środków FS pochodzących z dotacji Ministra Zdrowia na zadania, o których mowa w art. 365 pkt 3 ustawy pswin (kwoty wyrażone w złotych)⁶⁰.

⁵⁵ Wyciąg bankowy nr 1 z 3 stycznia 2023 r. oraz Wyciąg bankowy nr 1 z 3 stycznia 2024 r., z rachunku bankowego prowadzonego dla FWON.

⁵⁶ Pismo z 30 maja 2025 r. o znaku KGK/0723/22/10/2025.

⁵⁷ Pismo z 21 maja 2025 r. o znaku KGK/0723/22/6/2025.

⁵⁸ Protokół ze spotkania w dniu 14 listopada 2022 r. – uzgodnienia dot. m.in. wysokości świadczeń dla studentów w roku akademickim 2022/2023, protokół ze spotkania w dniu 30 października 2023 r. – uzgodnienia dot. m.in. wysokości świadczeń dla studentów w roku akademickim 2023/2024, protokół ze spotkania w dniu 5 listopada 2024 r. - uzgodnienia dot. m.in. wysokości świadczeń dla studentów w roku akademickim 2024/2025.

⁵⁹ Zarządzenia Rektora ŚUM: Nr 181/2022 z 22 listopada 2022 r., Nr 159/2023 z 17 listopada 2023 r., Nr 212/2024 z 19 listopada 2024 r.

⁶⁰ Dane zaprezentowane na podstawie zestawień obrotów i sald kont zespołu 8 oraz sprawozdań z wykorzystania środków FS, w tym dotacji na świadczenia oraz środków na stypendia ministra.

Rodzaj świadczenia dla studentów i doktorantów	Środki finansowe wypłacone na poszczególne świadczenia		Stan środków FS	
	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.
Stypendia socjalne			13.128.580,80	13.131.977,90
– studenci	3.624.172,00	3.243.724,00		
– doktoranci	6.160,00	0,00		
Stypendia dla osób niepełnosprawnych				
– studenci	701.950,00	691.400,00		
– doktoranci	7.332,00	0,00		
Zapomogi				
– studenci	54.000,00	95.100,00		
– doktoranci	9.150,00	0,00		
Stypendia rektora				
– studenci	5.633.438,00	5.111.274,00		
– doktoranci	181.250,00	0,00		
Stypendia ministra	235.090,00	211.460,00		
RAZEM/RÓŻNICA	10.452.542,00	9.352.958,00	2.676.038,80	3.779.019,90

W odniesieniu do doktorantów, zgodnie z wyjaśnieniami⁶¹ Uczelni, wypłacone kwoty były kontynuacją świadczeń przyznanych na podstawie decyzji wydanych w 2022 r.

Ponadto, z powyższego zestawienia wynika, że Uniwersytet nie wydatkował w danym roku budżetowym środków finansowych przeznaczonych na stypendia socjalne, stypendia dla osób niepełnosprawnych, zapomogi oraz stypendia rektora dla studentów, w pełnej wysokości. Niewykorzystane w danym roku budżetowym środki FS pozostały w Funduszu na rok następny. W 2023 r. na kolejny rok przeniesiono kwotę 2.676.038,80 zł, zaś w 2024 r. – 3.779.019,90 zł.

Dodatkowo należy zauważyć, że art. 414 ust.3 ustawy psiwn wskazuje, że dotacja, o której mowa w ust. 1, wydatkowana w danym roku na stypendia rektora stanowi nie więcej niż 60% środków wydatkowanych łącznie w danym roku na stypendia rektora, stypendia socjalne oraz zapomogi. Środki wydatkowane z naruszeniem powyższego przepisu podlegają zwrotowi do funduszu ze środków finansowych uczelni innych niż pochodzące z subwencji lub dotacji z budżetu państwa, zgodnie z postanowieniem art. 412 ust. 3 ww. ustawy. Do przyznawania świadczeń doktorantom kształcącym się na studiach doktoranckich w okresie od 1 października 2019 r. do czasu wygaśnięcia tych studiów, tj. do 31 grudnia 2023 r., nie stosuje się reguły określonej w art. 414 ust. 3 ustawy pswin⁶².

Analizując dane zawarte w tabeli nr 7, należy zauważyć, że w 2023 r. kwota wydatkowana na stypendia rektora stanowiła 60,5% środków wydatkowanych łącznie w danym roku na stypendia rektora, stypendia socjalne oraz zapomogi, natomiast w 2024 r. – 60,5 %, a więc Uczelnia w latach 2023-2024 wydatkowała środki ponad ustawowy limit, odpowiednio w 2023 r. w wysokości 46.472,00 zł, a w 2024 r. – 41.215,20 zł.

⁶¹ Pismo z dnia 24 czerwca 2025 r. o znaku: KGK/0723/22/14/2025.

⁶² <https://www.gov.pl/web/nauka/swiadczenia-dla-doktorantow-przyjetych-na-studia-doktoranckie-przed-rokiem-akademickim-20192020>

Zgodnie z wyjaśnieniami⁶³, ŚUM dokonał zwrotu środków wydatkowanych w 2023 r. poza ustawowy limit, w dniu 30 sierpnia 2024 r. w wysokości 46.472,00 zł poprzez zasilenie FS ze środków własnych, po stwierdzeniu przez Departament Rozwoju Kadr Medycznych Ministerstwa Zdrowia nieprawidłowości polegającej na przekroczeniu progu 60% środków wydatkowanych łącznie w danym roku na stypendia rektora, stypendia socjalne oraz zapomogi.

Na dzień zakończenia czynności kontrolnych, Uczelnia nie dokonała, na podstawie art. 412 ust. 3 ustawy pswin, zwrotu dotacji za 2024 r. do funduszu ze środków finansowych Uczelni innych niż pochodzące z subwencji lub dotacji z budżetu państwa. Zgodnie z wyjaśnieniami ŚUM⁶⁴, Uczelnia sporządziła i przekazała Ministerstwu Zdrowia do oceny *Sprawozdanie z wykorzystania środków funduszu stypendialnego w tym dotacji na świadczenia oraz środków na stypendia ministra*, jednakże na dzień zakończenia czynności kontrolnych było ono w toku weryfikacji i Uczelnia nie została jeszcze wezwana do jego korekty i dokonania zwrotu środków wydatkowanych w roku 2024 na stypendia rektora poza ustawowy limit.

3.2.1. Regulamin przyznawania świadczeń dla studentów.

Szczegółowe kryteria oraz tryb przyznawania świadczeń dla studentów, także sposób ustalania ich wysokości oraz wypłacania określał Regulamin przyznawania świadczeń dla studentów stanowiący załącznik nr 1, odpowiednio do Zarządzeń Rektora ŚUM:

- Nr 116/2022 z 18 lipca 2022 r. ze zmianami⁶⁵,
- Nr 109/2023 z 25 lipca 2023 r. ze zmianami⁶⁶,
- Nr 104/2024 z 28 czerwca 2024 r. ze zmianami⁶⁷,

dalej jako: „Regulamin przyznawania świadczeń”.

Rektor ŚUM ustalił wysokości stawek poszczególnych świadczeń, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1-4 ustawy pswin, na poszczególne lata akademickie, odpowiednio w drodze zarządzeń:

- Nr 181/2022 z dnia 22 listopada 2022 r.,
- Nr 159/2023 z dnia 17 listopada 2023 r.,
- Nr 212/2024 z dnia 19 listopada 2024 r.

Regulamin przyznawania świadczeń spełniał wymogi, o których mowa w art. 95 ust. 1 ustawy pswin.

Regulamin oraz zmiany do niego, jak również ustalenie wysokości świadczeń dla studentów, były omawiane na spotkaniach Prorektora ds. Studiów i Studentów z przedstawicielami Samorządu Studenckiego. W zakresie zmian w ww. dokumentach prowadzono również korespondencję elektroniczną.

W efekcie powyższego, Regulamin przyznawania świadczeń został ustalony w porozumieniu z Samorządem Studenckim, zgodnie z brzmieniem art. 95 ust. 2 ustawy pswin.

W latach 2023-2024 w Uniwersytecie, na wniosek samorządu studenckiego, zostały powołane uczelniana komisja stypendialna oraz odwoławcza komisja stypendialna, co

⁶³ Pismo z 24 czerwca 2025 r. o znaku KGK/0723/ 22 /14 /2025.

⁶⁴ Pismo z 27 czerwca 2025 r. o znaku KGK/0723/ 22 / 17 / 1 /2025.

⁶⁵ Zarządzenie Nr 60/2023 Rektora ŚUM z 15 maja 2023 r.

⁶⁶ Zarządzenie Nr 128/2023 Rektora ŚUM z 11 września 2023 r.

⁶⁷ Zarządzenie Nr 174/2024 Rektora ŚUM z 3 października 2024 r.

potwierdzały stosowne Zarządzenia Rektora ŚUM⁶⁸. Większość członków komisji, zgodnie z postanowieniem art. 86 ust. 3 zd. drugiej ustawy pswin, stanowili studenci.

3.2.2. Przyznane świadczenia z FS.

Zgodnie z art. 86 ust. 1 pkt 1-4 ustawy pswin student może ubiegać się o stypendium socjalne, stypendium dla osób niepełnosprawnych, zapomogę oraz stypendium rektora.

Przyznanie świadczenia oraz odmowa jego przyznania następują w drodze decyzji administracyjnej.

Stypendia: socjalne, dla osób niepełnosprawnych oraz rektora przyznawane są na semestr lub na rok akademicki i wypłacane co miesiąc przez okres do 10 miesięcy, a gdy kształcenie trwa semestr - przez okres do 5 miesięcy, zgodnie z postanowieniem art. 92 ust. 1 ustawy pswin. Art. 92 ust. 2 ww. ustawy stanowi, że zapomoga może być przyznana nie częściej niż 2 razy w roku akademickim.

Student kształcący się równocześnie na kilku kierunkach studiów może otrzymywać świadczenia, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1-4 ustawy pswin, tylko na jednym, wskazanym przez niego kierunku.

Jak stanowi art. 93 ust. 1 ustawy pswin, m.in. świadczenia, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1-4 przysługują na studiach pierwszego stopnia, studiach drugiego stopnia i jednolitych studiach magisterskich. Jak wskazuje art. 93 ust. 3 ustawy pswin, świadczenia, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1-4, nie przysługują studentowi posiadającemu tytuł zawodowy: magistra, magistra inżyniera albo równorzędny, jak też licencjata, inżyniera albo równorzędny, jeżeli ponownie podejmuje studia pierwszego stopnia.

Tabela nr 7. Decyzje w sprawie przyznania lub odmowy przyznania świadczeń, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1-4 ustawy pswin w stosunku do studentów i doktorantów ŚUM w latach 2023-2024⁶⁹.

rodzaj świadczenia	2023				2024			
	przyznane		odmowa		przyznane		odmowa	
	S	D	S	D	S	D	S	D
zapomogi	24	0	18	0	39	0	24	0

⁶⁸ Nr 159/2021 i Nr 160/2021 z 7 października 2021 r. odpowiednio ws. powołania Uczelnianej Komisji Stypendialnej ŚUM oraz ws. powołania Odwoławczej Komisji Stypendialnej ŚUM. Powyższe komisje zostały powołane na okres od 1 października 2021 r. do 30 września 2023 r.; Nr 126/2023 i Nr 127/2023 z 11 września 2023 r. odpowiednio ws. powołania Uczelnianej Komisji Stypendialnej ŚUM oraz ws. powołania Odwoławczej Komisji Stypendialnej ŚUM. Powyższe komisje zostały powołane na okres roku akademickiego, tj. od 1 października 2023 r. do 30 września 2024 r.; Nr 180/2024 i Nr 181/2024 z 9 października 2024 r. odpowiednio ws. powołania Uczelnianej Komisji Stypendialnej ŚUM oraz ws. powołania Odwoławczej Komisji Stypendialnej ŚUM. Powyższe komisje zostały powołane na okres roku akademickiego, tj. od 1 października 2024 r. do 30 września 2025 r.

⁶⁹ Zestawienie tabelaryczne stanowiące załącznik nr 2 do pisma z 5 czerwca 2025 r. o znaku KGK/0723/22/11/2025.

stypendia dla osób niepełnosprawnych	147	1	2	0	163	0	0	0
stypendia socjalne	326	0	113	0	312	0	85	0
stypendia rektora	694	0	1205	0	774	0	751	0
RAZEM	1191	1	1338	0	1288	0	860	0

Objaśnienia do skrótów użytych w tabeli nr 7: S-Studenti; D-Doktoranci

Analiza powyższego zestawienia wskazuje, że w sprawie świadczeń, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1-4 ustawy pswin w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. w stosunku do studentów SUM wydano 2.529 decyzji administracyjnych, natomiast w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. – 2.148.

Mając na względzie powyższe dane należy stwierdzić, że w 2023 r. w stosunku do studentów wydano 1.191 decyzji w sprawie przyznania świadczenia, a w 1.338 przypadkach nastąpiła odmowa jego przyznania. Odnosząc się do 2024 r. – 1.288 studentom przyznano świadczenia oraz wydano 860 decyzji odmownych.

Jak wynika z treści art. 281 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. przepisy wprowadzające ustawę – prawo o szkolnictwie wyższym i nauce⁷⁰, doktoranci, którzy rozpoczęli studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2019/2020 mogą otrzymywać świadczenia, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1-4 ustawy pswin, zakwaterowanie i wyżywienie, o których mowa w art. 104 ustawy wprowadzającej ustawę pswin.

W przypadku doktorantów, w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2024 r. wydano 1 decyzję w sprawie świadczeń, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1-4 ustawy pswin, dla doktorantki, która rozpoczęła studia doktoranckie w roku akademickim 2017/2018⁷¹.

Analiza powyższych danych prowadzi również do wniosku, że w latach 2023-2024 łączna liczba zarówno przyznanych, jak też odmówionych świadczeń, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1-4 ustawy pswin w stosunku do studentów SUM, wykazuje tendencję wzrostową. Jednakże należy zauważyć, że w badanym horyzoncie czasowym liczba decyzji odmownych spadła w 2024 r. względem 2023 r. Dodatkowo, udział przyznanych świadczeń w 2024 r. wzrósł w stosunku do 2023 r. Najczęściej przyznawanym świadczeniem było stypendium rektora, zaś spadła liczba przyznanych stypendiów socjalnych. W badanym okresie wzrosły również stawki przyznawanych świadczeń. Powyższe dane wskazują na pozytywny trend w zakresie rozstrzygania wniosków ws. przyznania świadczeń, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1-4 ustawy pswin.

Na podstawie próby kontrolnej wybranej metodą doboru losowego (dokumentacja 51 osób – studentów i doktorantki SUM – którym w okresie objętym kontrolą przyznano i odmówiono przyznania w drodze decyzji administracyjnej, świadczeń z funduszu stypendialnego), ustalono jak poniżej:

- każde świadczenie zostało przyznane na wniosek studenta/doktorantki,
- przyznanie świadczenia oraz jego odmowa następowała w drodze decyzji administracyjnej,
- w wybranej próbie stwierdzono jedną doktorantkę, która otrzymała świadczenia, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1-4 ustawy pswin; ww. osoba rozpoczęła studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2019/2020. Powyższe zostało ustalone na

⁷⁰ Dz. U. z 2018 r. poz. 1669, z późn. zm, dalej jako: „ustawa wprowadzająca ustawę pswin”.

⁷¹ Decyzją z 20 grudnia 2023 r. przyznającą stypendium dla osób niepełnosprawnych w okresie od 1 października 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.

- podstawie decyzji nr 13/2017 z 5 września 2017 r. Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej Studium Doktoranckiego Wydziału Nauk o Zdrowiu potwierdzającą przyjęcie ww. osoby na I rok stacjonarnych studiów doktoranckich w roku akademickim 2017/2018;
- zapomogi były przyznawane studentom, którzy znaleźli się przejściowo w trudnej sytuacji życiowej, o której mowa w art. 90 ustawy pswin;
 - ustalono, że stypendia dla osób niepełnosprawnych były przyznawane studentom/ doktorantce posiadającym orzeczenie, o którym mowa w art. 89 ustawy pswin;
 - stypendia socjalne były wypłacane studentom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej;
 - stypendium rektora przyznawano studentom, którzy spełnili warunki określone w art. 91 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy pswin,
 - stypendium rektora przyznano nie więcej niż 10% studentów na określonym kierunku studiów, tj. zgodnie z art. 91 ust. 3 ustawy pswin,
 - udokumentowano wypłaty dla studentów/doktorantki świadczeń, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1-4 ustawy pswin, które były bezpośrednio realizowane z rachunku bankowego w BGK przeznaczonego do obsługi operacji związanych z wykorzystaniem FS.

Ustalono następujące nieprawidłowości i uchybienia:

1) elementy decyzji określone w art. 107 § 1 k.p.a

Co do zasady poddane badaniu decyzje zawierały elementy określone w art. 107 § 1 k.p.a, przy czym:

- a) w decyzjach wydanych w 2023 r. i 2024 r. na skutek wniesionych przez studentów odwołań jako organ oznaczono Śląski Uniwersytet Medyczny, podczas gdy powyższe decyzje zostały wydane przez Odwoławczą Komisję Stypendialną ŚUM,
- b) w decyzjach wydanych w 2023 r. i 2024 r. przez Uczelnianą Komisję Stypendialną pouczenie nie zawierało informacji o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania,
- c) przepisy przywołane w podstawach prawnych decyzji nie były jednolite w zakresie przyznawania stosownych świadczeń, tj.:
 - w przypadku 5 decyzji z 2023 r., na mocy których przyznano stypendia socjalne w zwiększonej wysokości przywołano § 10-14 Regulaminu przyznawania świadczeń dla studentów, a nie przywołano § 15 ww. Regulaminu, w którym wyszczególniono okoliczności uprawniające do przyznania stypendium socjalnego w zwiększonej wysokości⁷²,
 - w przypadku 1 decyzji⁷³ z 2023 r., na mocy której przyznano stypendium socjalne w podstawie prawnej przywołano § 15 Regulaminu przyznawania świadczeń dla studentów, który dotyczy przyznawania stypendium socjalnego w zwiększonej wysokości,
 - w przypadku 3 decyzji⁷⁴ z 2023 r., na mocy których przyznano studentom stypendia socjalne przywołano w podstawie prawnej art. 88 ust. 4 ustawy pswin, zgodnie z którym „*Rektor, komisja stypendialna albo odwoławcza*

⁷² Dot. decyzji o numerach: 37/5450/S/2023/2024/2023/2024, 11/5453/S/2023/2024, 196/5450/S/2023/2024/2023/2024, 344/5450/S/2023/2024/2023/2024, 459/5450/S/2022/2023.

⁷³ Dot. decyzji o numerze 343/5450/S/2022/2023.

⁷⁴ Dot. decyzji o numerach: 37/5450/S/2023/2024/2023/2024, 11/5453/S/2023/2024, 196/5450/S/2023/2024/2023/2024.

- komisja stypendialna odmawia przyznania stypendium socjalnego studentowi, którego miesięczny dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty określonej w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, jeżeli do wniosku o przyznanie stypendium socjalnego nie dołączy wydanego przez ośrodek pomocy społecznej albo przez centrum usług społecznych zaświadczenia o korzystaniu w roku złożenia tego wniosku ze świadczeń z pomocy społecznej przez niego lub przez członków jego rodziny”,*
- w przypadku 1 decyzji⁷⁵ z 2023 r. Odwoławczej Komisji Stypendialnej, na mocy której utrzymano w mocy decyzję, w stosunku do której złożono odwołanie, w podstawie prawnej wskazano art. 86 ust. 4 ustawy pswin, zgodnie z którym „*Rektor, w drodze decyzji administracyjnej, uchyla decyzję komisji stypendialnej lub odwoławczej komisji stypendialnej niezgodną z przepisami prawa*”,
 - w przypadku 1 decyzji⁷⁶ z 2023 r. oraz 2 decyzji⁷⁷ z 2024 r., na mocy których przyznano zapomogi w podstawie prawnej wskazano § 25 Regulaminu przyznawania świadczeń studentom, zgodnie z którym „*Szczegółowe regulacje dotyczące zasad funkcjonowania Domu Studenta Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach*”,
 - w przypadku 1 decyzji⁷⁸ z 2023 r., na mocy której przyznano stypendium Rektora w podstawie prawnej nie wskazano art. 92 ust. 1 ustawy pswin, podczas gdy w pozostałych decyzjach z analogicznym rozstrzygnięciem w podstawie prawnej przytoczono ww. przepis,
 - w odniesieniu do 1 decyzji⁷⁹ z 2024 r. w podstawie prawnej wskazano przepisy § 14 Regulaminu przyznawania świadczeń dla studentów (Zarządzenie Nr 174/2024) odnoszącego się do stypendium w zwiększonej wysokości, gdy tymczasem studentka ubiegała się o stypendium socjalne. Ponadto, w podstawie prawnej decyzji nie przywołano § 9 Regulaminu, pomimo że w innych decyzjach o analogicznym rozstrzygnięciu, wskazywano ww. przepis,
 - w przypadku 1 decyzji⁸⁰ z 2024 r. w podstawie prawnej nie powołano art. 87 ust. 3 ustawy pswin, gdy tymczasem studentka ubiegała się o stypendium socjalne w zwiększonej wysokości;
 - w przypadku 2 decyzji⁸¹ z 2024 r. przyznających stypendium dla niepełnosprawnych, w podstawie prawnej powołano każdorazowo inne przepisy Regulaminu przyznawania świadczeń dla studentów, w 1 przypadku wskazano § 5 ust. 1 i 3 Zarządzenia Nr 109/2023, zaś w drugim – 5 ust. 7 i 8 Zarządzenia Nr 174/2024, pomimo że treść przepisów w tym zakresie nie uległa zmianie;
 - w przypadku 1 decyzji⁸² z 2024 r., na mocy której odmówiono przyznania zapomogi, w podstawie prawnej przywołano § 22 Regulaminu przyznawania świadczeń studentom (Zarządzenie Nr 159/2023 z 25 lipca 2023 r., gdy tymczasem Zarządzenie z tym numerem wydano w innej dacie, a ponadto nie zawierało ono § 22);

⁷⁵ Dot. decyzji o numerze 18/WNF/5450/2022/2023.

⁷⁶ Dot. decyzji o numerze 8/5453/Z/2023/2024.

⁷⁷ Dot. decyzji o numerach: 29/5453/Z/2023/2024, 36/5453/Z/2023/2024.

⁷⁸ Dot. decyzji o numerach: 501/5450/R/2022/2023 i 1986/5450/R/2022/2023.

⁷⁹ Dot. decyzji o numerze 54/5450/S/2024/2025.

⁸⁰ Dot. decyzji o numerze 342/5450/S/2024/2025/2023/2024.

⁸¹ Dot. decyzji o numerach: 159/5450/N/2023/2024, 82/5450/N/2024/2025.

⁸² Dot. decyzji o numerze 49/5453/Z/2023/2024.

Powyższe było działaniem niespełniającym wymogów należytej staranności i rzetelności.

2) niejednolity (subiektywny) sposób stosowania instytucji wezwania do usunięcia braków formalnych.

Zgodnie z treścią przepisu art. 64 § 2 k.p.a. – jeżeli podanie nie spełnia innych wymagań określonych przepisami prawa, należy wezwać wnoszącego do usunięcia braków w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż siedem dni, z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania.

Ustalono, że w przypadku jednego studenta⁸³, ubiegającego się w 2023 r. o stypendium dla niepełnosprawnych oraz w odniesieniu do 2024 r. w dwóch przypadkach⁸⁴, Uczelnia wezwała do uzupełnienia braków formalnych w trybie art. 64 § 2 k.p.a.

W przypadku 3 studentów⁸⁵ ubiegających się w 2023 r. oraz w przypadku 2 innych studentów⁸⁶ ubiegających się w 2024 r. o przyznanie stypendium socjalnego, wzywano w trybie korespondencji elektronicznej, nie wyznaczając jednocześnie terminu złożenia brakujących dokumentów i nie pouczając, że w przypadku niezłożenia dokumentów, decyzja zostanie wydana w oparciu o zebrany materiał dowodowy.

Mając na względzie powyższe, ustalono niejednolity (subiektywny) sposób stosowania instytucji wezwania do usunięcia braków formalnych.

3) przekroczenie terminu załatwienia sprawy wynikającego z art. 35 § 3 k.p.a.

83

84

85

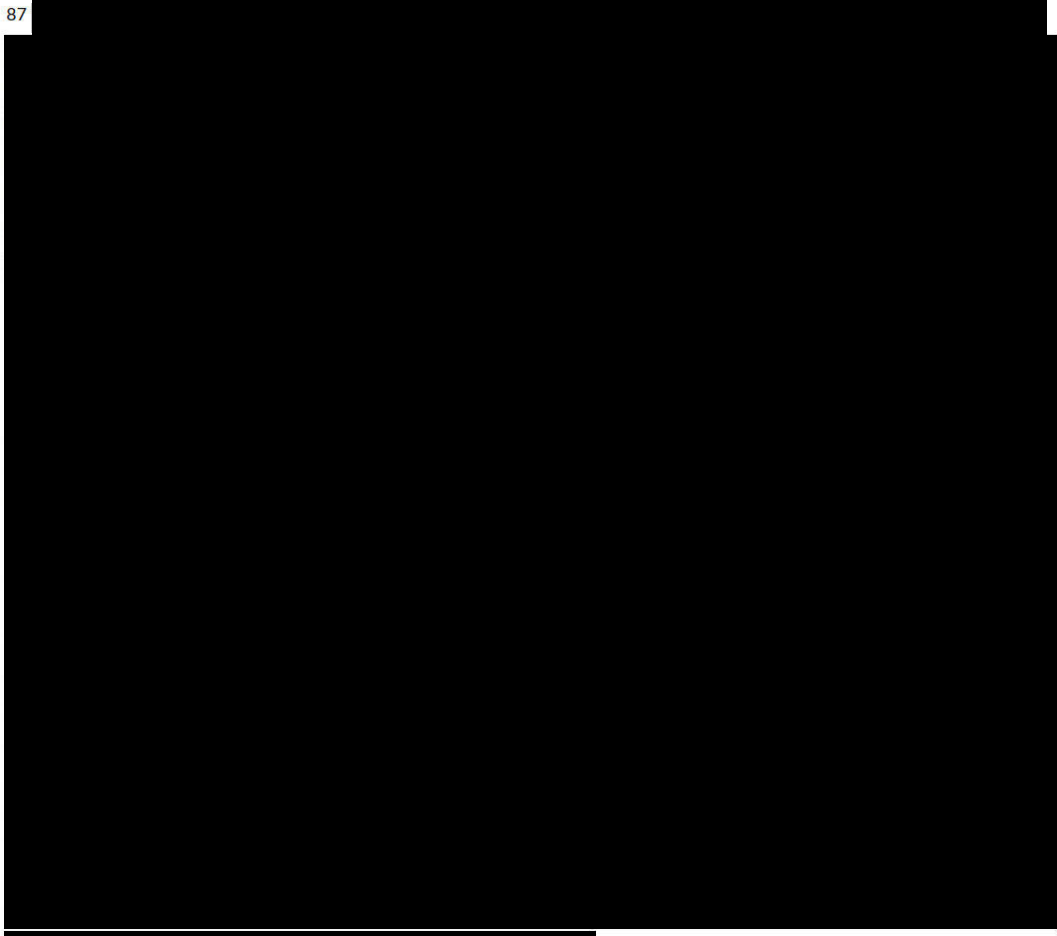
86

Ustalono, że Uczelnia rozpatrywała sprawy w drodze decyzji administracyjnych w terminach dłuższych niż miesiąc⁸⁷ od dnia złożenia wniosku oraz 2 miesiące – w przypadku spraw szczególnie skomplikowanych⁸⁸, jak również miesiąca w przypadku postępowań odwoławczych⁸⁹, tj. z przekroczeniem terminu załatwienia sprawy wynikającego z art. 35 § 3 k.p.a.

W toku kontroli nie przedłożono dokumentacji potwierdzającej zawiadomienie studentów o niezałatwieniu sprawy w terminie wraz z przyczyną zwłoki w rozpatrzeniu złożonych wniosków, a także wskazaniem nowego terminu załatwienia sprawy. W kontekście powyższego należy uznać, że Uczelnia naruszyła art. 35 § 3 k.p.a.

3.3. Wykorzystanie środków z FWON.

87

88 Ubieganie się o stypendia socjalne można uznać za sprawy szczególnie skomplikowane, z uwagi na kwestie dotyczące wyliczeń dochodu na członka rodziny.

89

Szczegółowe zasady dysponowania środkami z FWON na zadania związane z zapewnieniem studentom, doktorantom, kandydatom warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na Uczelnię w celu odbywania kształcenia oraz w kształceniu, a także pracownikom w prowadzeniu działalności naukowej oraz udzielania wsparcia ww. osobom z niepełnosprawnościami, określał Regulamin podejmowania i finansowania z Funduszu Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami działań mających na celu stworzenie warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na uczelnię w celu odbywania kształcenia, kształceniu oraz prowadzeniu działalności naukowej w Śląskim Uniwersytecie Medycznym w Katowicach, wprowadzony Zarządzeniem Nr 137/2023 Rektora ŚUM z 27 września 2023 r.

We wcześniejszym okresie formy i zasady oraz zakres udzielanej pomocy dla studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami w celu zapewnienia warunków do pełnego ich udziału w procesie kształcenia określał Regulamin realizacji zadań związanych ze stworzeniem studentom i doktorantom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia, wprowadzony Zarządzeniem Nr 107/2013 Rektora ŚUM z 6 sierpnia 2013 r., z późniejszymi zmianami⁹⁰.

Ponadto, Zarządzeniem Nr 168/2015 Rektora ŚUM z 11 grudnia 2015 r. wprowadzono Zasady wykonywania oraz rozliczania pracy asystentów oraz tłumaczy języka migowego studentów i doktorantów niepełnosprawnych Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach.

W Uczelni powołano Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Od 1 września 2016 r. funkcję tę sprawuje dr hab. n. o zdr. Ryszard Plinta.

Pełnomocnik przedkładał do zatwierdzenia plan działania wykorzystania szacowanej wysokości dotacji oraz środków pozostałych w ramach FWON z lat ubiegłych.

Tabela nr 8. Wydatkowanie środków FWON pochodzących z dotacji Ministra Zdrowia na zadania, o których mowa w art. 365 pkt 6 ustawy pswin (kwoty wyrażone w złotych).

Zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej	2023 r.	2024 r.
Wynagrodzenie osoby koordynującej realizację zadań związanych ze wsparciem osób z niepełnosprawnościami	10.355,28	11.151,84
Szkolenia podnoszące świadomość w zakresie szeroko pojętej dostępności, wsparcia edukacyjnego osób z niepełnosprawnościami i ich funkcjonowania w uczelni	0,00	690,00
Pomoc psychologa	19.171,00	39.142,00
Organizację transportu studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami między obiektami dydaktycznymi uczelni oraz do i z uczelni	31.938,84	16.758,00
Sprzęt i urządzenia wspomagające proces		55.000,94

⁹⁰ Zarządzenie Nr 176/2014 Rektora ŚUM z 11 grudnia 2014 r.

dydaktyczny osób z niepełnosprawnościami, w szczególności specjalistyczny sprzęt i oprogramowanie wspierające	1.651,89	
Pozostałe wyposażenie, sprzęt i urządzenia specjalistyczne służące osobom z niepełnosprawnościami oraz przyczyniające się do zapewnienia im z warunków do pełnego udziału w procesie rekrutacji, kształcenia i prowadzenia działalności naukowej (np. elementy wyposażenia itp.)	0,00	9.444,50
Remonty istniejącej infrastruktury służącej osobom z niepełnosprawnościami (w tym koszty konserwacji dźwigów)	68.114,33	48.270,36
Inne	0,00	594,09
RAZEM	131.231,34	181.051,73

Zgodnie z wyjaśnieniami Uczelni⁹¹, kwota 594,09 zł wydatkowana w 2024 r. ze środków FWON, wykazana jako „inne zadania”, stanowiła zapłatę za usługę tłumaczenia na język angielski uczelnianego Regulaminu wsparcia osób z niepełnosprawnościami. Ww. zadanie zostało zrealizowane w celu poprawy dostępności w zakresie obsługi studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami posługujących się tylko językiem angielskim.

W latach 2023-2024 na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzenia działalności naukowej wydatkowano, odpowiednio w 2023 r. łącznie 131.231,34 zł, zaś w 2024 r. – 181.051,73 zł.

Biorąc pod uwagę fakt, że w 2023 r. Uczelnia w ramach FWON dysponowała kwotą 142.333,90 zł, zaś w 2024 r. kwotą 246.502,56 zł, mając na względzie powyżej wydatkowane kwoty, ŚUM nie wykorzystał w pełnej wysokości w danym roku budżetowym środków finansowych przeznaczonych na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej, odpowiednio w 2023 r. w wysokości 11.102,56 zł, natomiast w 2024 r. – 65.450,83 zł, a środki te przeniesiono na rok następny.

Na podstawie zbadanej dokumentacji ustalono, że Uczelnia nie dokonywała płatności⁹² za zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej, bezpośrednio z rachunku BGK do operacji związanych z wykorzystaniem dotacji. Wydatki związane z ww. zadaniami zostały uregulowane z innego konta bankowego Uczelni.

W tym miejscu należy zauważyć, że zgodnie z art. 419 ust. 1 ustawy pswin, BGK prowadzi obsługę bankową rachunków funduszy, o których mowa w art. 409 ust. 1. Ustawodawca wprowadził więc obowiązek prowadzenia rachunków FS i FWON wyłącznie w BGK. Wobec tego wszelkie transakcje związane z wykorzystaniem środków FWON powinny być realizowane bezpośrednio z konta BGK.

⁹¹ Pismo z 18 czerwca 2025 r. o znaku KGK/0723/22/13/2025.

⁹² Dot. faktur o numerach: FV 5/06/2023, 24-FVN/01/018-005.

Wobec powyższego należy zauważyć, że Uczelnia naruszyła art. 419 ust. 1 ustawy pswin.

3.4. Sprawozdania z wykorzystania środków, o których mowa w art. 365 pkt 3 i 6 ustawy pswin.

Uczelnia, zgodnie z art. 350 ust. 1 pkt 3 ustawy pswin sporządziła sprawozdania z wykorzystania środków finansowych, o których mowa w art. 365 ww. ustawy. Przedmiotowe dane wprowadzono na formularzach w postaci elektronicznej udostępnionych w Systemie POL-on, zgodnie z art. 350 ust. 2 ww. ustawy.

W toku kontroli przedłożono sprawozdania z wykorzystania środków FS, w tym dotacji na świadczenia oraz środków na stypendia ministra w 2023 r. oraz 2024 r.

Zaistniały różnice pomiędzy wartościami wykazanymi w *Sprawozdaniu z wykorzystania środków funduszu stypendialnego w tym dotacji na świadczenia oraz środków na stypendia ministra w 2023 roku* a stanem środków na rachunku bankowym BGK. Rozbieżności w zakresie stanu salda początkowego w wysokości 1.265.208 zł, według wyjaśnień Uczelni⁹³, wynikały z ujęcia kosztów świadczeń dla studentów należnych za grudzień 2022 r. a wypłaconych w miesiącu styczniu 2023 r. zgodnie z zasadą memoriału, kwoty korekty wynikającej z przekroczenia, o którym mowa w art. 414 ust. 3 ustawy pswin oraz błędnej wpłaty studenta za wystawiony duplikat legitymacji. Szczegółowe wyjaśnienie ww. rozbieżności zostało przedstawione w korekcie do ww. sprawozdania.

Nie stwierdzono natomiast rozbieżności pomiędzy wartościami zawartymi w *Sprawozdaniu z wykorzystania środków funduszu stypendialnego w tym dotacji na świadczenia oraz środków na stypendia ministra w 2024 roku*, Zestawieniu obrotów i sald kont analitycznych zespołu 8 dotyczących FS oraz wyciągu z rachunku bankowego BGK.

W kwestii wartości wykazanych w *Sprawozdaniach z wykorzystania dotacji na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej, o której mowa w art. 365 ust. 6 ustawy pswin* i w zestawieniach obrotów i sald kont analitycznych zespołu 8 dotyczących FOWN, zarówno za rok 2023 i 2024 nie stwierdzono rozbieżności.

Rozbieżności dotyczyły stanu salda początkowego wykazanego w ww. sprawozdaniach oraz wyciągach z rachunku bankowego BKG. Zgodnie z wyjaśnieniami Uczelni⁹⁴, różnica między stanem początkowym FWON wykazanym w sprawozdaniu za 2023 r. a stanem wynikającym z rachunku bankowego wynosiła 130.601,62 zł i wynikała z ujęcia kosztów dotyczących roku 2022 zgodnie z zasadą memoriału. Podobnie, jak za 2024 r. – różnica między stanem początkowym FWON wykazanym w sprawozdaniu za 2024 r. a stanem wynikającym z rachunku bankowego wynosiła 2.295,00 zł i wynikała z ujęcia kosztów dotyczących grudnia 2023 r. zgodnie z zasadą memoriału.

Mając na względzie powyższe ustalenia, należy stwierdzić, że w 2023 r. Uczelnia nie wypełniła z należytą starannością obowiązków sprawozdawczych dotyczących wykorzystania środków, o których mowa w art. 365 pkt 3 i 6 ustawy pswin.

4. Wprowadzanie do bazy systemu POL-on dokumentów planistyczno-sprawozdawczych.

⁹³ Pismo z 30 maja 2025 r. o znaku KGK/0723/22/10/2025.

⁹⁴ Jw.

Zgodnie z art. 342 ust. 3 pkt 8 ustawy pswin system POL-on obejmuje bazę dokumentów planistyczno-sprawozdawczych, która według art. 350 ust. 1 pkt 1, 2, 3 i 4 ww. ustawy obejmuje: plany rzeczowo-finansowe uczelni publicznych, sprawozdania z wykonania planów rzeczowo-finansowych uczelni publicznych, sprawozdania i raporty z wykorzystania środków finansowych, o których mowa w art. 365, roczne sprawozdania finansowe uczelni publicznych zbadane przez firmę audytorską.

Jak stanowi § 16 ust. 1 pkt 1 lit. a oraz pkt 2 lit. a tiret pierwsze i drugie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 6 marca 2019 r. w sprawie danych przetwarzanych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on⁹⁵, rektor wprowadza do bazy dokumentów planistyczno-sprawozdawczych, odpowiednio w terminie do 30 czerwca danego roku plany rzeczowo-finansowe uczelni publicznych, a do 30 czerwca roku następnego po roku za który są składane, sprawozdania z wykonania planów rzeczowo-finansowych uczelni publicznych i roczne sprawozdania finansowe uczelni publicznych zbadane przez firmę audytorską.

Termin wprowadzenia do ww. bazy sprawozdania z wykorzystania środków finansowych, o których mowa w art. 365 pkt 3 i 6 ustawy pswin, został wyznaczony w § 16 ust. 1 pkt 3 lit b rozporządzenia POL-on, zgodnie z którym uczelnia powinna przekazać odpowiednie sprawozdanie w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, za który są składane.

Z oględzin systemu POL-on wynika, że dokumenty planistyczno-finansowe za lata 2023-2024, tj. plany rzeczowo-finansowe, jak i sprawozdania z ich wykonania oraz sprawozdania finansowe zbadane przez firmę audytorską, a także sprawozdania z wykorzystania środków finansowych, o których mowa w art. 365 pkt 3 i 6 ustawy pswin, zostały wprowadzone do systemu POL-on, zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi, w terminach, o którym mowa w ww. przepisach.

Ponadto, art. 354 ust 4 ustawy pswin stanowi, że osoba kierująca podmiotem składa w systemie POL-on oświadczenie potwierdzające, że dane wprowadzone przez nią do baz danych, o których mowa w art. 342 ust. 3, są zgodne ze stanem faktycznym.

W toku kontroli przedłożono oświadczenia Rektora o zgodności danych ze stanem faktycznym, dotyczące planów rzeczowo-finansowych na lata 2023-2024, sprawozdań z ich wykonania, sprawozdań finansowych zbadanych przez firmę audytorską oraz sprawozdań z wykorzystania środków finansowych, o których mowa w art. 365 pkt 3 i 6 ustawy pswin za lata 2023-2024.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Biorąc pod uwagę ustalenia kontroli, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli, zalecam Panu Rektorowi:

- 1) dokonanie weryfikacji i aktualizacji dokumentów organizacyjnych Uczelni i obowiązujących procedur, takich jak m.in. Statut i Procedura tworzenia planu rzeczowo-finansowego tak, aby były ze sobą spójne;
- 2) stworzenie sformalizowanych zasad monitoringu realizacji planów rzeczowo-finansowych zgodnych z obowiązującym Regulaminem organizacyjnym oraz polityką rachunkowości;
- 3) kontynuowanie działań wspierających długofalową równowagę finansową Uczelni;

⁹⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 496, z późn. zm., dalej jako: „rozporządzenie POL-on”.

- 4) dokonanie, na podstawie art. 412 ust. 3 ustawy pswin, zwrotu dotacji za 2024 r. wydatkowanej ponad limit określony w art. 414 ust. 3 ww. ustawy;
- 5) dokonywanie płatności za zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej, bezpośrednio z rachunku BGK, zgodnie z art. 419 ust. 1 ustawy pswin;
- 6) wypełnianie z należytą starannością obowiązków sprawozdawczych dotyczących wykorzystania środków, o których mowa w art. 365 pkt 3 i 6 ustawy pswin;
- 7) przyznawanie stypendium rektora w wysokości nie wyższej niż 60% środków wydatkowanych łącznie w danym roku na stypendia rektora, stypendia socjalne oraz zapomogi;
- 8) prawidłowe stosowanie oznaczenia organu w przypadku decyzji wydawanych przez Uczelnią Komisję Stypendialną i Odwoławczą Komisję Stypendialną;
- 9) jednolite stosowanie instytucji wezwania do usunięcia braków formalnych, w przypadku, gdy wniosek o przyznanie świadczeń z FS nie spełnia wymagań ustalonych w przepisach prawa;
- 10) terminowe, zgodnie z art. 35 § 3 k.p.a, wydawanie decyzji administracyjnych w przedmiocie (odmowy) przyznania stypendiów i innych świadczeń, a w przypadku niedochowania tego terminu, zawiadamianie studentów o niezafatwieniu sprawy w terminie wraz z podaniem przyczyny zwłoki, wskazaniem nowego terminu załatwienia sprawy oraz pouczeniem o prawie do wniesienia ponaglenia, zgodnie z art. 36 k.p.a.;
- 11) sporządzanie decyzji administracyjnych w przedmiocie (odmowy) przyznania stypendiów i innych świadczeń zgodnie z wymogami określonym w art. 107 § 1, w szczególności poprzez wskazywanie:
 - w podstawach prawnych decyzji jednolitych przepisów w zakresie przyznawania stosownych świadczeń, zgodnie z art. 107 § 1 pkt 4 k.p.a. oraz
 - informacji o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania w pouczeniach, zgodnie z art. 107 § 1 pkt 7 k.p.a.

Przedstawiając powyższe zalecenia, oczekuję od Pana Rektora, **w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego**, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach w celu ich realizacji lub przyczynach ich niepodjęcia.

Ponadto, informuję Pana Rektora, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia Ministra Zdrowia

Katarzyna Galas

Zastępca Dyrektora

/dokument podpisany elektronicznie/